

Ministerul Educației

Manual
pentru clasa
a IV-a

CORINT
LOGISTIC

Mihaela Achim
Anișoara Daiu
Dragoș Ioniță
Florentina Nicula

RELIGIE

CULTUL ORTODOX

Acest manual este proprietatea Ministerului Educației.
Acest manual școlar este realizat în conformitate cu Programa școlară
aprobată prin OM nr. 5001 din 02.12.2014.

116.111 – numărul de telefon de asistență pentru copii

Ministerul Educației

Manual
pentru clasa
a IV-a

CORINT
LOGISTIC

Mihaela Achim
Anișoara Daiu
Dragoș Ioniță
Florentina Nicula

RELIGIE

CULTUL ORTODOX

Manualul școlar a fost aprobat de Ministerul Educației prin ordinul de ministru nr. 4200/07.07.2021.

Manualul este distribuit elevilor în mod gratuit, atât în format tipărit, cât și în format digital, și este transmisibil timp de patru ani școlari, începând din anul școlar 2021–2022.

Inspectoratul școlar

Școala / Colegiul / Liceul

ACEST MANUAL A FOST FOLOSIT:

Anul	Numele elevului	Clasa	Anul școlar	Aspectul manualului*			
				format tipărit		format digital	
				la primire	la predare	la primire	la predare
1							
2							
3							
4							

*Pentru precizarea aspectului manualului se va folosi unul dintre următorii termeni: **nou, bun, îngrijit, neîngrijit, deteriorat.**

- Cadrele didactice vor verifica dacă informațiile înscrise în tabelul de mai sus sunt corecte.
- Elevii nu vor face niciun fel de însemnări pe manual.

Manualul a primit avizul Patriarhiei Române prin adresa nr. 3043 din 19.03.2021.

Date despre autori:

Mihaela Achim, profesor gradul didactic I la Școala Gimnazială nr. 280 din București, profesor mentor, expert în management educațional.

Anișoara Daiu, profesor gradul didactic I la Școala Gimnazială nr. 62 din București, expert în management educațional.

Dragoș Ioniță, profesor gradul didactic II la Școala Gimnazială nr. 77 din București, doctor în Teologie, metodist ISMB, expert în management educațional.

Florentina Nicula, profesor gradul didactic I la Școala Gimnazială nr. 117 din București.

Referenți:

Diac. lect. dr. **Nicolae Preda**, Facultatea de Teologie Ortodoxă „Justinian Patriarhul”, Universitatea din București

Prof. dr. **Hrisanti Bulugea**, Școala Gimnazială „Voievod Neagoe Basarab”, București

Pr. prof. **Liviu Botezatu**, inspector școlar, ISJ Botoșani

Pr. **Marian Sidon**, inspector școlar, ISJ Cluj

Prof. dr. **Denisia Elena Mănoiu**, inspector școlar, ISJ Iași

Pr. prof. dr. **Adrian Cherhaț**, inspector școlar, ISJ Bistrița-Năsăud

Prof. **Adriana Elena Hoaghea**, Școala Gimnazială „George Topârceanu” Mioveni, jud. Argeș

Redactare: **Lia Decei**

Tehnoredactare: **Dan Crăciun**

Design copertă: **Dan Mihalache**

Desene: **Iancu Ungureanu**

Majoritatea icoanelor au fost reproduse după fresce ale pictorului prof. univ. dr. **Dumitru Sorica**.

Varianta digitală: **MyKoolio**

Descrierea CIP poate fi consultată la Biblioteca Națională a României.

ISBN 978-606-94997-5-7

Pentru comenzi și informații, contactați:

GRUPUL EDITORIAL CORINT

Departamentul de Vânzări

Str. Mihai Eminescu nr. 54A, sector 1, București,

cod poștal 010517. Tel./Fax: 021.319.47.97; 021.319.48.20

Depozit

Str. Gării nr. 11, Mogoșoaia, jud. Ilfov

Tel.: 0758.053.416

E-mail: vanzari@edituracorint.ro

Magazin virtual: www.edituracorint.ro

Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate

EDITURII CORINT LOGISTIC

Cuvânt-înainte

Numele meu este Ilinca, un nume mai rar întâlnit, dar frumos, de domniță. Sunt un copil fericit, pentru că m-am născut într-o familie minunată. Am crescut cu învățăturile părinților și bunicilor, de la care am aflat că valoarea cea mai mare a unui om este iubirea pe care o oferă semenilor săi. În afară de școală, am multe preocupări: frecventez cursuri de dans, particip la clubul de pictură și cânt la pian. La școală m-am simțit întotdeauna atrasă de orele de religie și de lumea dezvăluită de acestea.

Toamna trecută m-am mutat la o altă școală. Între noii colegi, care mi s-au părut minunați, l-am cunoscut pe Ioan, un băiețel puțin cam timid, dar înțelept pentru vârsta lui. Am stat de vorbă cu el despre frumusețea lumii și iubirea lui Dumnezeu față de oameni, despre

răbdarea, blândețea și bunătatea sfinților. Când am mers la biserică să ne împărtășim, din discuția cu preotul am aflat că Biblia și Biserica ne îndrumă pe calea spre Dumnezeu. S-a întâmplat ceva deosebit în sufletul meu: am simțit că pot să fiu mai bună, mai răbdătoare și mai generoasă cu oamenii din jurul meu. Împreună cu părinții, am participat la slujbele de Florii și de Sfintele Paști. Le-am trăit cu emoție și bucurie, simțindu-mă alături de Domnul Iisus Hristos.

Vă invit și pe voi, dragi prieteni, să ne însoțiți într-o călătorie a cunoașterii, în care veți descoperi și veți înțelege, prin joc și prin lectură, cuvintele pline de dragoste și înțelepciune ale Mântuitorului.

Autorii

Cuprins

Cuvânt-înainte	3	Domeniul	
Ghid de utilizare	5	VIAȚA CREȘTINULUI	
Competențe generale și competențe specifice	6	ÎMPREUNĂ CU SEMENII	49
Să ne amintim din clasa a III a	7	Unitatea de învățare	
Domeniul		Iubirea creștină, sprijin	
IUBIREA LUI DUMNEZEU		pentru conviețuirea cu ceilalți	
ȘI RĂSPUNSUL OMULUI	9	1. Iubirea, poruncă dată de Domnul	
Unitatea de învățare		Iisus Hristos	50
Cu Dumnezeu pe calea vieții		2. Viața în armonie cu ceilalți, îndemn	
1. Lumea – casă pentru toți oamenii	10	al lui Dumnezeu.	54
2. Fiecare om își caută propria cale în viață	14	3. Familia și împlinirea poruncii iubirii.	58
3. Biblia și Biserica ne arată calea		4. Prietenia și porunca iubirii creștine.	62
spre Dumnezeu	18	5. Importanța exemplului personal	
4. Nevoia de a primi îndrumare în viață ...	22	de iubire creștină.	65
5. Ajutorul lui Dumnezeu		Lectură pentru suflet	68
în situații dificile	25	Recapitulare	69
Lectură pentru suflet	28	Evaluare	70
Recapitulare	29	Domeniul	
Evaluare	30	MARI SĂRBĂTORI CREȘTINE	71
Domeniul		Unitatea de învățare	
DUMNEZEU SE FACE CUNOSCUȚ OMULUI ... 31		Nașterea Domnului, vestire și împlinire	
Unitatea de învățare		1. Prorocii, vestitori ai Nașterii lui Hristos. ...	72
Sfințenia, cale spre Dumnezeu		2. Magii, în căutarea Pruncului Iisus	76
1. Calea spre Dumnezeu, deschisă tuturor		3. Întâmpinarea Pruncului Iisus de către	
oamenilor prin Iisus Hristos.	32	dreptul Simeon	80
2. Învățătura Domnului, vestită de Sfinții		Unitatea de învățare	
Apostoli și Evangheliști	36	De la Florii la Înviere	
3. Mărturisirea și trăirea credinței		4. Cu Hristos, în Săptămâna Patimilor	84
de către sfinți	40	5. Femeile mironosițe pe drumul Golgotei	
4. Sfinți români și creștinismul		și în Duminica Învierii	87
pe teritoriul țării noastre	43	Lectură pentru suflet	90
Lectură pentru suflet	46	Recapitulare	91
Recapitulare	47	Evaluare	92
Evaluare	48	Recapitulare anuală	93
		Evaluare anuală	95

Ghid de utilizare a manualului

Manualul cuprinde variantele tipărită și digitală

Simboluri folosite în varianta digitală

- Rezolvă
- Privește
- Vizionează

Manualul este structurat în unități de învățare, care cuprind:

LECȚIE

Titlul lecției

Înțelegem textul

Lumea – casă pentru toți oamenii

Sfânta Scriptură

Vocabular

Înțelegem textul

Aflăm mai mult

Un strop de înțelepciune

RECAPITULARE

RECAPITULARE

Ne amintim:

- Dumnezeu a creat lumea prin cuvântul Său.
- Dumnezeu este cel care ne dă viața și ne dăruiește iubirea Sa.
- Dumnezeu este cel care ne dăruiește viața și ne dăruiește iubirea Sa.

Am învățat:

- Cum să citim Biblia și să înțelegem mesajul ei.
- Cum să folosim cuvintele din Biblie în viața noastră.

Am realizat:

- Că Dumnezeu este cel care ne dăruiește viața și ne dăruiește iubirea Sa.

Aplicăm prin joc

Descoperim împreună

Aplicăm prin joc

Lectură

Descoperim împreună

Retinem

Sfaturi bune

EVALUARE

EVALUARE

PROIECTUL AI NATURII, PRIETENII ALIIAI DUMNEZEI!

Proiect interdisciplinar

1. Care este scopul proiectului?

2. Ce obiective ne propunem?

3. Ce sarcini avem?

4. Care sunt etapele?

5. Cum evaluăm proiectul?

Competențe generale și competențe specifice

1. Aplicarea unor norme de comportament specific moralei religioase, în diferite contexte de viață

1.1. Compararea unor opinii cu semnificație religioasă, exprimate în raport cu diferite situații de viață.

1.2. Sintetizarea principalelor îndatoriri ale unui creștin, pe baza valorificării unor situații din viața cotidiană, a exemplor unor persoane din Biblie și a unor sfinți.

1.3. Analizarea modului în care sunt aplicate reguli de comportament moral-creștin, în diferite contexte de viață familiare.

2. Colaborarea cu copiii și cu adulții din mediul familiar, în acord cu valorile religioase

2.1. Descrierea comportamentelor relaționale din cadrul grupurilor de apartenență.

2.2. Analizarea unor tipuri de relații și atitudini sociale, din perspectiva moralei religioase, pornind de la situații concrete.

3. Explorarea activă a unor elemente din viața de zi cu zi, din perspectiva propriei credințe

3.1. Analizarea semnificației unor evenimente religioase din viața comunității apropiate și a societății.

3.2. Prezentarea importanței unor sărbători și evenimente cu conținuturi și semnificații religioase, din viața creștinilor.

Dumnezeu este viața

Ne amintim:

- Viața și lumea întregă sunt darurile lui Dumnezeu pentru om.
- Primele Sfinte Taine sunt: Botezul, Mirungerea, Împărtășania și Spovedania.
- Împodobindu-ne sufletul cu virtuți creștine, vom fi plăcuți lui Dumnezeu și semenilor.
- Marile sărbători creștine sunt momente de bucurie sfântă.

I. Iubirea lui Dumnezeu și răspunsul omului

1. Transcrie în caiet și completează, după model, spațiile libere folosind cuvintele din paranteză:

Viața este darul lui Dumnezeu. Omul este alcătuit din și și suntem datori să avem grijă de amândouă. Sfinții ne oferă exemple de față de animale și față de întreaga creație. Împărăția lui Dumnezeu înseamnă dragoste, dreptate, pace și

(bucurie, iubire, trup, ~~darul~~, respect, suflet)

II. Dumnezeu se face cunoscut omului

1. Recunoaște Sfintele Taine după indicațiile de mai jos, după model.

a. Prin această Sfântă Taină omul devine creștin. – Botezul

b. Sfânta Taină prin care se primește iertarea păcatelor.

c. În timpul acestei Sfinte Taine se primesc darurile Sfântului Duh

d. Ca să primească această Sfântă Taină, creștinul trebuie să postească și să se spovedească.

2. Scrie un text de 8–10 rânduri în care să spui cum te pregătești pentru a primi Sfânta Împărtășanie.

Mântuitorul Hristos și copiii

Sfântul Nicolae

III. Viața creștinului împreună cu semenii

1. Apreciază cu A (adevărat) sau F (fals) următoarele enunțuri, după model.

Domnul Hristos a iertat din iubire. **A**
Omul bun iartă doar dacă este iertat.
Domnul Hristos îi iubește pe cei care greșesc.
Blândețea, bunătatea și iertarea sunt virtuți.
Binele se răsplătește cu bine, răul cu rău.
Să iubești pe aproapele tău este o lege sfântă.
Dumnezeu iubește adevărul.

2. Completează spațiile libere, după model. Caută în cele două tabele literele de sub numerele pare și vei descoperi cuvintele lipsă pentru enunțurile de la punctele **a** și **c**; cu literele de sub numerele impare vei completa enunțurile de la punctele **b** și **d**.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
B	A	U	D	N	E	Ă	V	T	Ă	A	R	T	U	E	L

a. Mântuitorul ne-a învățat că iubirea, credința și adevărul sunt importante.

b. Prin blândețe și câștigăm inimile oamenilor.

c. Datorăm tuturor oamenilor.

d. Mântuitorul așteaptă cu să împlinim cuvintele și învățăturile Evangheliei.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
R	R	Ă	E	B	S	D	P	A	E	R	C	E	T

3. Alcătuieste propoziții cu următoarele cuvinte: *credință, sărbătoare, rugăciune, sfânt*.

Exemplu: **Credința** este o virtute.

IV. Mari sărbători creștine

1. Enumeră tradiții creștine prilejuite de sărbătoarea Nașterii Domnului.

2. Grupează modalitățile de pregătire sufletească și trupească în vederea întâmpinării sărbătorii Învierii Domnului: mă odihnesc, postesc, mă spăl, mă împărtășesc, mă spovedesc, mă îmbrac curat.

DOMENIUL

Iubirea lui Dumnezeu și răspunsul omului

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE

Cu Dumnezeu pe calea vieții

Sfânta Treime

1. Lumea – casă pentru toți oamenii
2. Fiecare om își caută propria cale în viață
3. Biblia și Biserica ne arată calea spre Dumnezeu
4. Nevoia de a primi îndrumare în viață
5. Ajutorul lui Dumnezeu în situații dificile

Lectură pentru suflet
Recapitulare. Evaluare

Lumea – casă pentru toți oamenii

Sfânta Scriptură

„Ale Tale sunt cerurile și al Tău este pământul; lumea și plinierea ei Tu le-ai întemeiat.”

Psalmul 88, 12

„Lăudați-L pe El soarele și luna, lăudați-L pe El toate stelele și lumina.

Lăudați-L pe El cerurile cerurilor și apa cea mai presus de ceruri,

Să laude numele Domnului, că El a zis și s-au făcut, El a poruncit și s-au zidit.”

Psalmul 148, 3-5

Vocabular

• **a ecologiza** = a asigura un mediu natural sănătos.

• **preaslăvire** = cinstire, preamărire, laudă.

Este o zi frumoasă de toamnă. Ilinca împreună cu noii ei colegi de clasă sunt în excursie.

— Ce frumoasă este toamna! a exclamat Ilinca. Ce bogăție de culori și mirosuri de fructe aromate și gustoase!

— Așa este, Ilinca, un tablou divin, a adăugat Ioan. Dumnezeu a făcut natura cu pomii cei roditori pentru ca omul să se bucure și să-L laude pe Creator. Păsările cântă și Îl preaslăvesc pe Cel care le-a creat. Animalele și peștii se pleacă în fața Celui care le-a creat și le poartă de grijă. Lumea în care trăim este **darul iubirii lui Dumnezeu pentru oameni**.

— Dar și noi suntem o minune creată de El, după chipul Său, și chemați să ajungem la asemănarea cu El, a intervenit David. Așa cum un tată lasă moștenire copiilor credința și bunătatea inimii, casa și bunurile sale, tot așa Tatăl ceresc ne-a lăsat moștenire lumea. Omul este dator să poarte de grijă întregii creații.

— Lumea **este casa tuturor oamenilor**, prin urmare **să o ocrotim**, a spus Ilinca. Fiecare are un loc al său în această lume mare și minunată a lui Dumnezeu. Planeta noastră nu are doar bogății și frumuseți naturale, ci are și alte comori: credința, cultura, limba și tradițiile popoarelor.

Învață să păstrezi și să iubești natura, ca un dar prețios de la Dumnezeu.

Înțelegem textul

1. Care este darul lui Dumnezeu pentru oameni?
2. Ce datorie are omul față de lume?
3. Cum își poate manifesta omul grija față de lume?

Aflăm mai mult

Iată de cât timp au nevoie deșeurile să se descompună:

- hârtia: 3-14 luni;
- îmbrăcămintea din bumbac: 1-5 ani;
- cutia de lapte: 5 ani;
- punga de plastic: 10-100 de ani;
- sticla nu se descompune niciodată.

Descoperim împreună

1. Citește textul de pe coloana alăturată și răspunde la următoarele întrebări.
 - a. Când a sfârșit Dumnezeu crearea lumii?
 - b. De ce a binecuvântat Dumnezeu ziua a șaptea?
2. Privește Icoana creației de pe coloana alăturată și spune, cu ajutorul profesorului, cum a creat Dumnezeu lumea.

Icoana creației

„Și a sfârșit Dumnezeu în ziua a șasea lucrarea Sa, pe care a făcut-o; iar în ziua a șaptea S-a odihnit de toate lucrurile Sale, pe care le-a făcut.

Și a binecuvântat Dumnezeu ziua a șaptea și a sfințit-o, pentru că într-înșea S-a odihnit de toate lucrurile Sale, pe care le-a făcut și le-a pus în rânduială.”

Facerea 2, 2-3

Activitate de ecologizare a pădurii

Un strop de înțelepciune

„În jurul meu a fost întotdeauna minunea lui Dumnezeu, au fost atâtea păsări, atâtea copaci și atâtea lunci fermecătoare, a fost cerul nemărginit și senin, în vreme ce eu trăiam (...) fără să văd frumusețea lucrării lui Dumnezeu.”

Feodor Dostoievski

Aplicăm prin joc

1. Privește cele trei imagini de mai jos. Ce poate fi corectat în comportamentul persoanelor? Propune-le o activitate ecologică.

Lectură

Florică mititică,
Spune-mi cine te-a făcut?
Cine haina ți-a țesut?

– Cine te-a făcut pe tine,
Tot Acela și pe mine!
El e Tatăl meu și-al tău
Și se cheamă: Dumnezeu!

Otilia Cazimir,
Florică mititică

🔍 Descoperă răspunsul la ghicitoarea de mai jos.

Din nimic au fost create
Ceru-ntreg și-ntreg pământul,
Pentru tot și pentru toate
Domnul folosind...

Cuvântul

2. Citește lectura de pe coloana alăturată și precizează cine a creat florile, dar și pe om. Menționează și alte lucruri create de Dumnezeu.

3. Petalele florii indică darurile pe care Dumnezeu le-a dat omului. Identifică modalități prin care omul, folosindu-se de aceste daruri, poate relaționa cu natura și semenii.

Exemplu: Prin **grai** comunic cu semenii.

4. Copiază în caiet textul de mai jos; așază corect literele cuvintelor subliniate și vei afla ce trebuie să faci ca să protejezi natura.

a. La școală sau în parc mergi folosind și **ta, bi, cle, ci**.

Exemplu: *La școală sau în parc mergi folosind și **bicicleta**.*

b. Când ieși ultimul din cameră, stinge **mi, lu, na**.

c. Pentru dinți este suficientă puțină apă: când îi perii, **de, în, chi** robinetul.

5. Realizează un colaj cu tema: „Lumea, casă pentru toți oamenii”. Folosește materiale culese din natură (frunze, semințe, flori etc.). Adaugă colajul în portofoliu.

6. Apreciază cu A (adevărat) sau F (fals) următoarele enunțuri.

- a. Dumnezeu a creat lumea din iubire. **A/F**
- b. Omul poate să facă orice cu lumea primită în dar. **A/F**
- c. Copiii se bucură când merg în mijlocul naturii. **A/F**
- d. Pământul este casa tuturor oamenilor. **A/F**

7. Realizează pe o foaie de hârtie un tabel cu două coloane, după modelul de mai jos, în care să scrii cum își manifestă Dumnezeu și omul grija față de lume.

Dumnezeu are grijă de lume	Oamenii au grijă de lumea înconjurătoare
ne înveselește cu flori primăvara	hrănesc păsările iarna

1. Organizați împreună cu profesorul de religie o vizită în natură. Observați cum protejează oamenii plantele.

2. Realizați, în echipe de câte 5-6 elevi, diferite obiecte confecționate din materiale reciclabile (peturi, doze, pahare și farfurii din plastic, hârtie sau carton etc.). Faceți cu acestea o expoziție în școală.

Reținem

- 🌀 Dumnezeu a creat lumea pentru oameni, din iubire.
- 🌀 Lumea este casa tuturor oamenilor, în care trăim în armonie.
- 🌀 Având grijă de lume, avem grijă de noi.

Sfaturi bune

- 🌀 Protejează natura.
- 🌀 Respectă întreaga creație a lui Dumnezeu.
- 🌀 Iubește frumusețile și bogățiile lumii.
- 🌀 Păstrează apele curate.

Fiecare om își caută propria cale în viață

Sfânta Scriptură

„Eu sunt Domnul Dumnezeul tău Care te învață spre folosul tău și te duce pe calea pe care trebuie să mergi. ”

Isaia 48, 17

În vacanța de toamnă, Ilinca s-a întâlnit la bunici cu verișoara ei mai mare, Gabriela. Ilinca o admira atât de mult, încât încerca să o imite. Bunica a observat acest lucru și într-o zi i-a explicat:

— Ilinca, să știi că nu trebuie să o copiezi pe Gabriela, pentru că **fiecare om este unic**. Tu ești talentată la pictură și la dans, iar verișoara ta la muzică. Noi, oamenii, ne diferențiem unii de ceilalți prin însușiri morale și intelectuale, prin trăsături fizice, prin aptitudini și păreri. Deși suntem diferiți, **Dumnezeu ne iubește pe toți**. El ne-a creat cu trup și suflet. Așa cum **trupul are nevoie de hrană, haine, odihnă și adăpost, și sufletul are nevoie de fapte bune, rugăciune și iubire**.

Adevărata fericire este să-L cunoaștem pe Dumnezeu. Acest lucru se poate dobândi pe căi diferite: prin credință, prin rugăciune, prin milostenie. Dumnezeu i-a lăsat omului libertatea să aleagă și să înfăptuiască ce este bine. Chiar dacă nu suntem toți la fel, **El răspunde căutărilor noastre** cu aceeași iubire, blândețe, răbdare și iertare.

Reflectând la vorbele bunicii, Ilinca și-a dat seama că fiecare om este special și că Dumnezeu îi iubește pe toți.

- **aptitudine** = talent, înclinație.
- **a reflecta** = a gândi, a medita.

Înțelegem textul

1. De ce crezi că fiecare om este unic?
2. Care sunt nevoile sufletești și trupești ale omului?
3. Care este adevărata fericire?

Aflăm mai mult

☀ Dumnezeu a creat omul după chipul Său. Sufletul este chipul lui Dumnezeu în noi și este înzestrat de Creator cu gândire, sentimente și voință liberă, ca oamenii să aleagă calea pe care vor merge în viață.

Descoperim împreună

Citește textul de mai jos și răspunde cerințelor:

Un tată avea doi fii. Într-o zi, fiul cel mai mic și-a cerut partea sa de avere. După ce și-a primit banii, acesta a plecat în lume și i-a cheltuit pe toți. Într-o zi, și-a dat seama că a greșit plecând în lume și cheltuind toți banii. Astfel s-a hotărât să se întoarcă la tatăl său pentru a-și cere iertare. Acesta l-a primit cu mare bucurie. I-a dat haine noi și a pregătit o masă mare. Chiar dacă fiul cel mic a greșit, tatăl l-a iertat.

- a. Prezintă însușirile morale ale tatălui și ale fiului.
- b. Explică modul în care ne putem îndrepta greșelile.

Întoarcerea fiului risipitor

„Și i-a zis fiul: Tată, am greșit la cer și înaintea ta și nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău. Și a zis tatăl către slugile sale: Aduceți degrabă haina lui cea dintâi și-l îmbrăcați și dați inel în mână lui și încălțăminte în picioarele lui.”

Luca 15, 21-22

☀ Citește textul de mai sus și răspunde la întrebări:

1. Cum a reacționat fiul cel mic la întoarcerea acasă?
2. Ce decizie ai lua dacă ai fi în locul fiului cel mic?

 Un strop de înțelepciune

„Viața este o răscruce. Tinere, ai grijă să nu te înșeli când îți alegi calea: căci una este calea binelui.”

Pitagora, *Legile morale și politice*

Mântuitorul i-a răspuns Sfântului Apostol Toma la întrebarea cum poate să afle care este calea: „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața” (Ioan 14, 6). El este Adevărul care descoperă pe Dumnezeu și Viața care își are izvorul în Dumnezeu. Învățătura Mântuitorului este Calea pe care trebuie să mergem.

Lectură

.....
 Noroc cu Bunul Dumnezeu
 Care cu grijă ne veghează
 Ne ocrotește și ne ajută,
 Și calea El ne luminează.
 Și-ntotdeauna ne îndeamnă
 S-avem încredere în noi,
 Și să pășim pe drumul vieții
 Tot înainte, nu înapoi.

Mariana Simionescu,
Calea vieții

Aplicăm prin joc

- Ajut-o pe Ilinca să aleagă calea cea dreaptă. Notează răspunsurile corecte în caiet.
 - O ajut pe colega mea să ude florile din clasă.
 - Merg cu prietenii în parc să ne jucăm.
 - Îl țin minte pe cel care mi-a greșit.
 - Merg la biserică împreună cu părinții.
- Citește lectura de pe coloana alăturată și menționează:
 - Cine ne luminează calea.
 - Cum trebuie să pășim pe drumul vieții.
- Citește textul alăturat și precizează ce i-a spus Mântuitorul Hristos Sfântului Apostol Toma când a fost întrebat care este calea. Încearcă și tu să alegi calea cea dreaptă.
 - Putem ajunge la Dumnezeu făcând fapte bune, fără să avem credință. **A/F**
 - Dumnezeu i-a dat omului libertatea de a alege între bine și rău. **A/F**
 - Adevărata fericire este să-L cunoaștem pe Dumnezeu. **A/F**
 - Dumnezeu iubește doar oamenii care aleg calea cea dreaptă. **A/F**

Icoana Deisis (icoană cu Împăratul Hristos, Maica Domnului și Sfântul Ioan Botezătorul)

5. Colegul de clasă. Alege un coleg de clasă și identifică două însușiri morale și fizice care vă aseamănă și două care vă diferențiază.

6. Ordonează cuvintele și vei obține un proverb. Explică-l.

cărarea.

pierde

nu

drumul,

când

Omul

își

nici

găsește

7. Desenează pe o coală de hârtie o stea. Pe razele acesteia scrie calitățile personale, după model. Către ce meserii crezi că te pot îndruma acestea? Adaugă desenul în portofoliu.

Reținem

- 🌀 Fiecare om este unic.
- 🌀 Omul ajunge la Dumnezeu prin căi diferite.
- 🌀 Dumnezeu răspunde cu aceeași dragoste căutării fiecăruia dintre noi.
- 🌀 Omul are libertatea să aleagă între bine și rău.

1. Mergi la biblioteca școlii și cere-i sfatul doamnei bibliotecare pentru a găsi mai repede o carte care să te îndrume în viață.

2. Alcătuește o listă cu regulile care te îndrumă în viață. Folosește și cunoștințele dobândite la ora de educație civică.

- 🌀 Meseria este brățară de aur.
 - 🌀 Orice fel de meserie, nu e rău omul să știe.
- (Proverbe românești)

Sfaturi bune

- 🌀 Colaborează cu toți colegii.
- 🌀 Fii atent la calea pe care o alegi în viață!

Biblia și Biserica ne arată calea spre Dumnezeu

Hetimasia sau „tronul pregătirii”

Sfânta Scriptură

„Roagă-te ca Domnul Dumnezeu
tău să ne arate calea pe
care să mergem și ce să facem.”

Ieremia 42, 3

- **beduin** = arab nomad.
- **normă** = regulă.
- **papirus** = material confecționat din planta cu același nume pe care se scria în vechime.
- **verset** = paragraf.

Este o după-amiază de toamnă, cu flori și ciripit de păsărele. Ilinca împreună cu mama ei aranjează cărțile din bibliotecă. Pe un raft a văzut Biblia.

— Mamă, la școală am învățat că Biblia nu este o singură carte, ci **o colecție de cărți**. În paginile acestei cărți sfinte este cuprins **Cuvântul lui Dumnezeu** îmbrăcat în cuvinte omenești. Cărțile Bibliei au fost scrise de proroci, apostoli și alți oameni inspirați de Dumnezeu pentru a cunoaște și înțelege adevărurile descoperite.

Biblia cuprinde adevăruri de credință, norme de purtare, rugăciuni, precum și unele relatări istorice.

Biblia se mai numește Sfânta Scriptură și este compusă din două părți: Vechiul Testament și Noul Testament. Din Sfânta Scriptură află învățăturile lui Dumnezeu. Aceasta este o cale de a comunica cu El, de a te hrăni din cuvântul Lui.

— Mă bucur, draga mea, că înveți lucruri frumoase. Biserica este cea care pune în aplicare învățăturile din Biblie. Are rolul de a le arăta oamenilor **calea spre Dumnezeu**. Respectând învățăturile Bibliei, dar și pe cele ale Bisericii, putem să fim mai aproape de Dumnezeu.

Înțelegem textul

1. Câte părți are Biblia?
2. Care este rolul Bisericii?
3. Cum ne arată Biserica și Biblia calea spre Dumnezeu?

Aflăm mai mult

Biblia este cea mai importantă, cea mai citită și cea mai răspândită carte. Ea a fost tradusă în numeroase limbi. Cuprinde 66 de cărți, împărțite în două părți: Vechiul Testament, cu 39 de cărți, și Noul Testament, cu 27 de cărți.

Prima carte tipărită din lume a fost Biblia. Aceasta a văzut lumina tiparului în anul 1455, fiind realizată de tipograful german Johannes Gutenberg.

În limba română a fost tipărită în anul 1688 și este cunoscută ca Biblia de la București sau Biblia lui Șerban Cantacuzino.

Descoperim împreună

1. Observă în partea de sus a paginilor din Biblia reproduce mai jos titlul cărții și capitoul, care este împărțit în versete.

2. Caută în Biblie următoarele trimiteri: Luca 10, 27; Facerea 1, 26; Matei 7, 12. Notează-le în caiet. După ce le-ai găsit, explică-le cu ajutorul profesorului.

Manuscris de la Marea Moartă

Mohamed, un păstor beduin, străbătea, în anul 1947, stâncile de la Qumran, în nordul Mării Moarte, în căutarea unei căprițe răătăcite. Vede deasupra sa, în peretele muntelui o crăpătură. Mohamed mai aduce doi păstori și se strecoară în grotă, unde găsec niște vase de lut în care se aflau mai multe suluri de piele. Cei trei păstori descoperiseră, fără să știe, o comoară de texte biblice.

1. Pe ce material erau scrise textele Sfintei Scripturi?
2. Unde au fost descoperite manuscrisele?
3. Caută pe internet și alte informații despre manuscrisele de la Marea Moartă.

Titlul cărții

Versetul

Capitolul

Un strop de înțelegere

„A nu cunoaște Scripturile înseamnă să nu-L cunoști pe Hristos.”

Sfântul Ieronim

Lectură

Biblioară, biblioară,
Cântec dulce de vioară,
Înțelesuri vechi și vii,
Porți în tine, gânduri mii.

Tu, copile, cea dintâi
S-o așezi la căpătâi.
Îți va arăta mereu
Calea către Dumnezeu.

Petru Demetru Popescu,
Biblioară, biblioară

🔍 Descoperă răspunsul la
ghicitoarea de mai jos. Realiz-
ează un desen. Adaugă-l în
portofoliu.

Sub aripa ei se adună
Credincioșii împreună,
Iar prin fața ei trecând,
Se închină rând pe rând.

Biserica

1. Împreună cu profesorul, or-
ganizați o vizită la biserica de
lângă școala voastră.

2. Discutați cu preotul despre
valoarea și importanța Bibliei în
viața creștinului.

În biserică, Sfânta Evanghelie stă pe Sfânta Masă.

Aplicăm prin joc

1. Citește poezia de pe coloana alăturată și răspunde la următoarele întrebări.

- Ce versuri ne indică importanța Bibliei?
- Ce ne arată mereu Biblia?

2. Citește cu atenție enunțurile următoare și răspunde cu A (adevărat) sau F (fals).

- Prin Biblie ne vorbește Dumnezeu. **A/F**
- Biblia se mai numește și Sfânta Scriptură. **A/F**
- Biblia este scrisă de Domnul Iisus Hristos. **A/F**
- Toți oamenii pot citi din Biblie. **A/F**
- Biblia se găsește doar în biserică. **A/F**

3. Fiecărei cifre îi corespunde o literă. După ce identifici litera, vei afla câte cărți are Biblia.

1 = A; 2 = C; 3 = E; 4 = I; 5 = S; 6 = Ș; 7 = Z

6	1	4	7	3	2	4		6	4		6	1	5	3

Biserica Domnească de la Târgoviște

4. Completează textul următor cu termenii corespunzători din paranteză.

Părțile Bibliei sunt ... și Noul Acestea cuprind ... de credință, ... de purtare și ... istorice. Biserica este cea care pune în aplicare învățăturile din ... și are rolul de a le arăta oamenilor ... spre Dumnezeu.

(*calea, Vechiul, Biblie, relatări, adevăruri, norme, Testament*)

5. Imaginează-ți un dialog cu un coleg și spune-i care este calea spre Dumnezeu. În textul tău folosește și cuvintele: *calea, Dumnezeu, biserică, Biblia, fapte bune*. Dă-i un titlu potrivit.

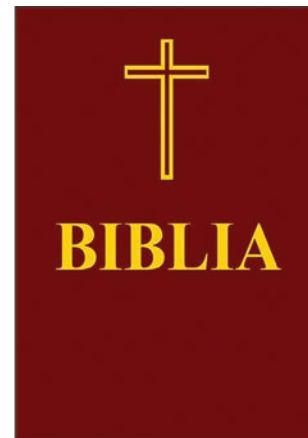
Reținem

🌀 Biblia sau Sfânta Scriptură este o colecție de cărți sfinte scrise de proroci, apostoli și oameni plăcuți lui Dumnezeu, sub inspirația Duhului Sfânt.

🌀 Biblia și Biserica ne arată calea spre Dumnezeu.

🌀 Sfânta Scriptură poate fi citită de orice om care dorește să-L cunoască pe Dumnezeu.

🌀 Biblia cuprinde 66 de cărți, împărțite în două părți: Vechiul Testament și Noul Testament.

Cuvântul „biblie” vine din limba greacă veche; *biblos* desemna foile de papirus pe care se scria în vechime și a fost folosit pentru a numi „cărțile” Sfintei Scripturi.

Biblia ortodoxă poate fi recunoscută după următoarele caracteristici: trebuie să aibă pe copertă semnul Sfintei Cruci, să fie tipărită de editura creștin-ortodoxă, iar numele Mântuitorului să fie scris astfel: Iisus Hristos.

1. Precizează ce înseamnă cuvântul „biblie”.

2. Spune cum recunoști Biblia ortodoxă.

Sfaturi bune

🌀 Citește din Sfânta Scriptură.

🌀 Ascultă la slujbele din biserică ce se citește din Sfânta Scriptură.

🌀 Urmează învățăturile lui Dumnezeu din Biblie pentru a-L cunoaște și a-L iubi!

Nevoia de a primi îndrumare în viață

Acoperământul Maicii Domnului

Sfânta Scriptură

„Cereți și vi se va da; căutați și veți afla; bateți și vi se va deschide. Că oricine cere ia, cel ce caută află și celui ce bate i se va deschide.”

Matei 7, 7-8

- **a îndruma** = a călăuzi.
- **înțelept** = învățat.
- **milostiv** = darnic, generos.
- **mreje** = plase de pescuit.
- **protector** = care apără.

Afară este o zi minunată de toamnă; toată natura râde și cântă, doar fruntea micuță a Ilinței este înnourată. Îi este greu să ia o decizie. Are nevoie de un sfat, o îndrumare. Gândul i-a zburat la bunicul ei. Doar este cel mai înțelept! Îi va scrie o scrisoare.

„Bunicule, am nevoie de sfatul tău. Nu știu dacă să mă înscriu la cursul de balet sau la cel de înot. Mi-aș dori să merg la ambele, pentru că îmi place să înot, dar și baletul îmi place la fel de mult. Ce să fac? Aștept cu nerăbdare să-mi scrii.”

Bunicul a primit scrisoarea nepoatei și i-a răspuns:

„Draga mea Ilinca, mă bucur că mi-ai cerut sfatul. Eu te sfătuiesc **să te rogi, iar Dumnezeu îți va lumina mintea** și vei alege ce este mai bine pentru tine. Prin rugăciune, putem cere ajutor îngerului păzitor, sfântului protector, sfinților și în special Maicii Domnului, îndrumătoarea noastră, ca să ne lumineze mintea și să alegem ce este mai bine pentru noi.

Când nu știi ce ai de făcut, **întâi cere învățătura iubitoare a părinților, apoi sprijinul preotului duhovnic, nașilor, doamnei învățătoare, profesorilor** sau altor persoane de încredere. Sfaturile acestor persoane sunt o mare mângâiere și ne ajută să nu greșim.

Orice om are nevoie de îndrumare în viață, de aceea este bine să ceară sfatul persoanei potrivite”.

Înțelegem textul

1. În ce situații avem nevoie de sfaturi?
2. Cine ne poate îndruma în viață?
3. De ce are nevoie omul să fie sfătuit în viață?

Aflăm mai mult

🌸 Într-una din zile, Domnul Iisus Hristos s-a urcat pe un munte și i-a învățat pe oamenii care Îl însoțeau cum să se roage, cum să postească și cum să fie milostivi. Toate aceste sfaturi și învățături sunt cuprinse în cuvântarea numită „Predica de pe munte”.

Predica de pe munte

Descoperim împreună

Citește textul de mai jos și răspunde la întrebări:

Pe când Iisus le vorbea oamenilor lângă Marea Galileii, a văzut două corăbii oprite la țărm. Urcându-se într-una dintre corăbii, care era a lui Simon Petru, l-a rugat s-o depărteze de uscat și i-a spus să lase mrejele în jos pentru a pescui. Deoarece Petru l-a ascultat pe Domnul Iisus Hristos, a prins atât de mult pește, încât a umplut două corăbii.

- a. Ce a făcut Simon Petru la îndemnul Mântuitorului?
- b. Câte corăbii au umplut cu pești?
- c. Care este folosul împlinirii sfaturilor bune?

Rugăciune către Maica Domnului

„Pe cei rătăciți povățuiește-i pe calea cea bună, pe cei bătrâni îi sprijinește, pe prunci îi păzește și pe noi, pe toți ne apără și ne ocrotește cu milostivirea ta.”

🌸 Citește rugăciunea de mai sus. Alcătuieste o compunere în care să precizezi importanța îndrumării în viață.

Pescuirea minunată

🌸 Privește icoana de mai sus și spune unde a avut loc minunea săvârșită de Mântuitorul.

 Un strop
de înțelepciune

„Ascultă sfatul și primește învățătura, ca să fii înțelept toată viața ta.”

Pildele lui Solomon 19, 20

Maica Domnului Platytera

Lectură

lubește ca să fii iubit!
Fă fapte bune negreșit!
Tu nu minți, tu nu fura!
Să o respecti pe mama ta!

.....
Tu să-ți iubești aproapele,
Să îl privești cu dragoste!
Iisus e poarta către cer,
lubește-l dară și pe El!

Maria Nina Mihăiță,
Sfaturile mamei

🌀 Citește lectura și precizează ce sfaturi primește copilul din partea mamei. Dă exemple de sfaturi pe care le-ai primit de la părinți.

Sfaturi bune

- 🌀 Cere ajutorul atunci când simți nevoia.
- 🌀 Respectă-i pe toți cei din jurul tău.
- 🌀 Urmează sfaturile bune.
- 🌀 Roagă-te pentru a-ți fi luminate gândurile.

Aplicăm prin joc

- Ajută-l pe Matei să aleagă sfaturile bune din cele de mai jos:
 - Roagă-te și ascultă cu atenție slujba în biserică!
 - Fă-ți temele!
 - Fii isteț, nu îți ajuta colegii de clasă!
 - Ascultă-i pe părinții tăi!
- Ordonează următoarele cuvintele și vei obține un verset din Biblie. Explică mesajul transmis.

învățătura

maicii tale.

nu lepăda

Ascultă,

și

tatălui tău

îndrumările

fiul meu,

3. Joc de rol. Imaginează-ți că persoanele de mai jos îți cer un sfat. Ce le-ai spune ca să le vii în ajutor.

a. Colegul de bancă a lipsit de la școală și a rămas în urmă cu lecțiile.

b. Fratele tău vrea să mănânce ciocolată înainte de masă.

c. Prietenul tău vrea să vă jucați, dar nu v-ați terminat temele.

4. Desenează o floare și scrie pe petale, după model, persoanele și sfaturile pe care ți le-au dat până acum. Spune cum te-au ajutat aceste sfaturi. Aducă desenul în portofoliu.

Reținem

- 🌀 Persoanele care ne îndrumă în viață sunt: părinții, bunicii, preotul duhovnic, nașii, profesorii și persoanele de încredere.
- 🌀 Dumnezeu, îngerul păzitor și sfinții sunt cei care ne luminează mintea pentru a alege binele în viață.
- 🌀 Pentru a primi îndrumare în viață, este bine să ceri sfatul persoanei potrivite.

Ajutorul lui Dumnezeu în situații dificile

„Ajutorul nostru este în numele Domnului, Cel ce a făcut cerul și pământul.”

Psalmul 123, 8

Vindecarea orbului din naștere

Înainte de orele de istorie, în pauză, Ilinca stă în bancă și se roagă. Se pregătește pentru un test dificil. Învățase mult, dar emoțiile o copleșeau și simțea că nu va reuși să le depășească. Se ruga cu credință și îi cerea lui Dumnezeu sprijinul, ca să treacă peste greutatea emoțiilor.

— Ilinca, nu-ți face griji pentru test, i-a spus Ioan. **Ai învățat și Dumnezeu te va ajuta** să ieși „foarte bine”.

— Mulțumesc, Ioan, pentru cuvintele de încurajare și gândul frumos. Ca un bun creștin, întotdeauna ești atent la persoanele din jurul tău și dispus să le ajuți. Rugăciunea îmi liniștește gândurile și îmi luminează mintea, ca să pot scrie în lucrare tot ceea ce am învățat.

Știu că **Dumnezeu mereu ne poartă de grijă și ne îndrumă** pașii în viață. Din Biblie am aflat că Mântuitorul Hristos a ajutat mulți oameni aflați în situații dificile. A tămăduit pe cei care nu vedeau, pe cei care nu mergeau, a alinat suferința, dăruind oamenilor sănătate trupească și sufletească.

Dumnezeu ne iubește și în orice situație dificilă ne-am afla așteaptă ca noi să-I cerem ajutorul.

*Sfânta
Scriptură*

„În Dumnezeu este mântuirea mea și slava; Dumnezeu este ajutorul meu și nădejdea mea este în Dumnezeu. Nădărduiți în El toată adunarea poporului; revărsați înaintea Lui inimile voastre, că El este ajutorul nostru.”

Psalmul 61, 7-8

- **a tămădui** = a vindeca.
- **ucenic** = (aici) apostol.

Prin binecuvântarea Domnului Iisus Hristos, primești ajutor în viață.

🔗 Descoperă răspunsul la ghicitoarea de mai jos și vei afla cine ne ajută în situații dificile.

Creatorul cerului,
Ziditor pământului,
Făcătorul omului
Și Mântuitorul lui.

Dumnezeu

 Un strop
de înțelepciune

„Roagă-te stăruitor pentru orice lucru, ca unul ce nu poți face nimic fără ajutorul lui Dumnezeu.”

Sfântul Nil Athonitul

Înțelegem textul

1. Cum a reușit Ilinca să treacă peste situația dificilă?
2. Cât de importante sunt rugăciunea și încrederea în Dumnezeu?
3. Pe cine a vindecat Mântuitorul Hristos?

Aflăm mai mult

🌱 Purtarea de grijă pe care Dumnezeu o manifestă în mod permanent față de întreaga creație și în mod special față de om se numește providență divină sau pronie dumnezeiască.

Descoperim împreună

Citește textul de mai jos și răspunde la întrebări:

Mulți oameni au venit la Domnul nostru Iisus Hristos, aflat într-un loc pustiu, pentru a fi vindecați sau a-I asculta predicile. Ucenicii L-au rugat să-i lase pe oameni să plece în satele vecine după mâncare. Iisus le-a spus să le dea ei de mâncare. Ucenicii au găsit doar cinci pâini și doi pești la un copil. Mântuitorul le-a luat, le-a binecuvântat și acestea s-au înmulțit încât s-au săturat cinci mii de bărbați, în afară de femei și copii, rămânând 12 coșuri de firimituri.

- a. În ce situație dificilă se aflau oamenii?
- b. Cum și-a manifestat Dumnezeu grija față de oameni?

Înmulțirea pâinilor și a peștilor

Aplicăm prin joc

1. Ordonează cuvintele și vei obține un proverb. Explică-l.

lui

Dumnezeu

ajutorul

Cere

va trimite

și îți

potriviți.

El

oameni

2. Câțiva colegi de clasă sunt în situații dificile. Ce le-ai spune ca să le vii în ajutor?

- Colegul de bancă și-a pierdut stiloul.
- Un coleg are părinții plecați la muncă în străinătate.
- Un coleg nu a înțeles explicația lecției în totalitate.

3. Privește icoana de mai jos cu salvarea Sfântului Apostol Petru de către Mântuitorul. Realizează un desen în care să arăți cum ți-a purtat Dumnezeu de grijă într-o situație dificilă. Adaugă desenul în portofoliu.

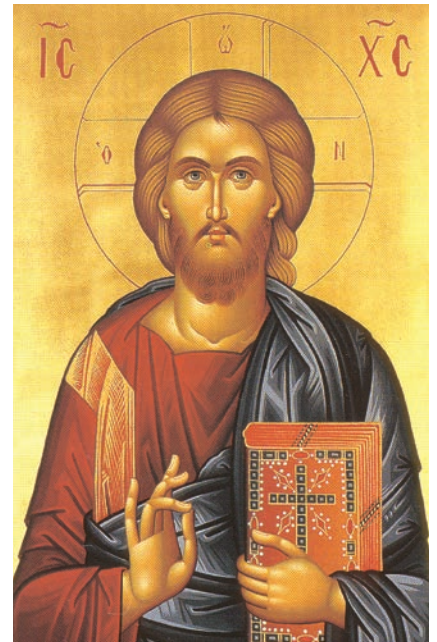

Umblarea pe mare și potolirea furtunii

Reținem

- Dumnezeu este numit și Proniatorul pentru că ne poartă de grijă, ne ocrotește și ne îndrumă pașii în viață.
- Dumnezeu ne ajută în situații dificile.
- Dumnezeu ne ocrotește și prin cei din jurul nostru.

Iisus Pantocrator

Privește icoana și citește poezia de mai jos. Precizează cui trebuie să cerem ajutorul când suntem în situații deosebite.

Lectură

Copii! Ascultați și luați aminte
Pe Dumnezeu să-L aveți
ca părinte,
El pe voi toți vă iubește
Și la necazuri mari
nu vă părăsește.
Copile! Când sufletul
te va dura
Strigă la Domnul
și El te va ajuta...

Mihaela Vieru, *Învățătură*

Sfaturi bune

- Cere ajutorul lui Dumnezeu.
- Mulțumește-I Domnului pentru ajutorul primit.

LECTURĂ PENTRU SUFLET

Urmele lui Dumnezeu pe nisip

După Ademar Barros, poet brazilian

Mergeam pe o plajă alături de Domnul. Pașii noștri făceau urme pe nisip, câte două rânduri, unul lăsat de mine și celălalt de El.

Mi-a trecut prin minte – în acel vis al meu – că fiecare dintre pași reprezintă o zi din viața mea. De aceea am stat în loc și m-am întors să privesc acele urme care se pierdeau în depărta-re. Am băgat de seamă că, pe alocuri, în loc de două rânduri de urme rămâne doar unul singur. Am revăzut astfel întregul drum al vieții mele. Cu uimire am constatat că acele porțiuni cu un sin-gur șir de urme corespund zilelor pe care le soco-team cele mai triste din viața mea. Zile cu neliniș-te și nerăbdare, zile cu egoism și gânduri negre, zile cu încercări și îndoieli, zile de neînțeles, zile de suferință.

Atunci m-am adresat Domnului, cu un ton plin de reproș:

— Tu ne-ai făgăduit să rămâi cu noi în toate zilele... De ce nu ți-ai ținut promisiunea? De ce m-ai părăsit tocmai în cele mai grele clipe ale vie-ții, în zilele în care aș fi avut cea mai mare nevoie să fii lângă mine?

Domnul îmi răspunse surâzând:

— Fiul meu, copilul meu, nu am încetat să te iubesc o singură clipă. Urmele acelea care se văd singure în zilele cele mai grele ale vieții tale ale Mele sunt... În acele zile te-am dus în brațe.

Să cunoaștem mai mult

Citește cu atenție textul și răspunde la întrebări.

- 1.** Care este mesajul acestui text?
- 2.** Cine este alături de noi în cele mai grele clipe ale vieții?
- 3.** Precizează cine ne mai poate ajuta când avem greutăți în viață.
- 4.** Tu ai ajutat pe cineva care se afla într-o situație dificilă? Povestește cum ai ajutat persoana respectivă.

RECAPITULARE

Ne amintim:

- Dumnezeu a creat lumea care este casa tuturor oamenilor în care trăim în armonie.
- Fiecare om este unic și ajunge la Dumnezeu prin căi diferite.
- Biblia și Biserica ne arată calea spre Dumnezeu.
- Noi avem nevoie de îndrumare atunci când nu știm ce să facem. Persoanele care ne îndrumă în viață sunt: părinții, bunicii, preotul duhovnic, nașii, profesorii.
- Dumnezeu ne ajută în situații dificile. El este numit și Proniatorul pentru că ne poartă de grijă, ne ocrotește și ne îndrumă pașii în viață.

1. Realizează un afiș cu imagini și mesaje pentru ocrotirea naturii, în scopul sensibilizării oamenilor din localitatea ta.

2. Indică litera corespunzătoare răspunsului corect, după model: A – c

A. Cartea în care găsim Cuvântul lui Dumnezeu se numește:

- a. Sfânta Liturghie;
- b. *Viețile Sfinților*;
- c. Sfânta Scriptură.

B. Biblia are:

- a. 66 de cărți;
- b. 39 de cărți;
- c. două cărți.

C. Clădirea în care se adună creștinii duminică și de sărbători să se roage se numește:

- a. casă;
- b. biserică;
- c. școală.

3. Citește textele următoare. Precizează cum relaționezi tu cu persoanele care te îndrumă (părinți, bunici, preot, doamna învățătoare).

„Ascultarea este cea mai scurtă scară către cer” (Sfântul Vasile cel Mare).

„Cel ce ascultă de sfatul altuia rareori greșește” (proverb).

4. Citește rugăciunea de mulțumire și rezolvă următoarele cerințe:

„Doamne, Ție-Ți mulțumim,
Căci părinte bun fiind,
Bunătați ne dăruiești
Și din cele sufletești,
Și din cele pământești. Amin!”

a. Învață această rugăciune pentru a-I mulțumi lui Dumnezeu.

b. Alcătuieste un text de 5-6 rânduri despre o situație în care ai simțit ajutorul lui Dumnezeu.

5. Scrie în caiet care este rolul și cum te poate îndruma fiecare persoană din imaginile de mai jos.

EVALUARE

🌿 Pe echipe de câte 5–6 elevi, realizați o fișă de proiect după modelul de mai jos și completați spațiile libere.

🌿 Puneți în practică tot ce ați scris. Mult succes!

PRIETENI AI NATURII, PRIETENI AI LUI DUMNEZEU

Proiect interdisciplinar

1. Care este scopul proiectului:

Formarea unor atitudini și comportamente pozitive ca Pământul să rămână o casă primitoare pentru toți oamenii.

2. Ce obiective ne propunem:

Sensibilizarea elevilor și membrilor comunității cu privire la importanța ocrotirii creației lui Dumnezeu și stimularea participării lor la înfrumusețarea mediului înconjurător.

3. Ce vom face:

(Găsiți două-trei modalități prin care puteți să obțineți ce v-ați propus. Spre exemplu: amenajarea și îngrijirea unui colț verde în clasă, înfrumusețarea și îngrijirea spațiului verde din curtea școlii, realizarea de postere și pliante de popularizare a acțiunii etc.)

4. Cum vom face:

(Enumerați minimum trei activități prin care să puteți realiza ce v-ați propus. Spre exemplu: procurarea plantelor, distribuirea pliantelor, organizarea unor întâlniri cu alți prieteni ai naturii, colectarea materialelor reciclabile/refolosibile și valorificarea lor etc.)

5. De ce avem nevoie:

(Enumerați materialele de care aveți nevoie și estimați timpul necesar realizării activităților.)

6. Pe cine implicăm:

(Enumerați persoanele care doriți să vă sprijine: învățători, profesori de religie, de educație plastică, părinți, preoți etc.)

7. Cum ne dăm seama dacă am realizat proiectul:

(Scrieți cine și în ce mod va aprecia ce ați realizat prin proiect.)

FB – realizarea practică a proiectului
B – fișă realizată integral
S – fișă realizată parțial

DOMENIUL

Dumnezeu se face cunoscut omului

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE

Sfințenia, cale spre Dumnezeu

Maica Domnului și Sfinții Apostoli

1. Calea spre Dumnezeu, deschisă tuturor oamenilor prin Iisus Hristos
2. Învățătura Domnului, vestită de Sfinții Apostoli și Evangheliști
3. Mărturisirea și trăirea credinței de către sfinți
4. Sfinții români și creștinismul pe teritoriul țării noastre

Lectură pentru suflet
Recapitulare. Evaluare

Calea spre Dumnezeu, deschisă tuturor oamenilor prin Iisus Hristos

Sfânta Scriptură

„Eu sunt Calea, Adevărul și Viața. Nimeni nu vine la Tatăl Meu decât prin Mine.”

Ioan 14, 6

- **a se osteni** = a se strădui, a depune efort.
- **desăvârșire** = perfecțiune.
- **duhovnicească** = spirituală.
- **virtute** = însușire sufletească pozitivă.

Toamna arămie era pe sfârșite. Împreună cu familia, am hotărât să vizităm Cetatea Poenari. După un mic urcuș, m-am simțit epuizată. Când eram gata să renunț, mi-am amintit sfatul bunicului: să-I cer în toate ajutor lui Dumnezeu. Am spus o rugăciune și credința mi-a fost răsplătită, căci am reușit să ajung la cetate. Privind în urmă, am gândit cu voce tare:

— Așa greu le-a fost și sfinților să urce pe calea spre Împărăția lui Dumnezeu?

Auzindu-mi nedumerirea, tata mi-a răspuns încrezător:

— Desigur, întreaga viață s-au ostenit să depășească încercările întâlnite pe calea spre Dumnezeu. Deși nu le-a fost ușor au reușit, pentru că **au urmat modelul Mântuitorului Hristos**. Se întăreau postind, se înălțau prin rugăciune, se spovedeau și se împărtășeau, iar harul dumnezeiesc era asupra lor. Prin credință și fapte bune, și-au împodobit sufletul cu virtuți și au sporit în desăvârșire, asemănându-se cu Hristos. Prin ascultarea de Dumnezeu și iubirea de semenii, s-au înălțat sufletește și **au dobândit starea de sfințenie**. Le-au împărtășit și semenilor din roadele sfințeniei lor: **blân-dețea, bunătatea, răbdarea, bucuria, pacea și iubirea**. Să îi urmăm și să ne întărim asemenea lor, pe calea desăvârșirii!

Înțelegem textul

1. Ce este sfințenia?
2. Cum se poate dobândi starea de sfințenie?
3. Care sunt roadele sfințeniei?

Aflăm mai mult

 Cetatea Poenari (Argeș) a fost construită în scop de refugiu și ca punct de observație de către domnitorul Vlad Țepeș (Țara Românească).

Descoperim împreună

Citește textul și răspunde la întrebări:

Sfântul Ioan Iacob este un sfânt român cinstit la 5 august. S-a călugărit la Mănăstirea Neamț, unde l-a slujit pe Dumnezeu cu smerenie și dragoste de semenii. Făcea curățenie în mănăstire, frământa prescuri, suna clopotul de slujbă, întreținea biblioteca și îngrijea bolnavii. De aici a plecat în Țara Sfântă, dorind să meargă pe urmele Mântuitorului, și a viețuit într-o peșteră din Valea Iordanului. Fiind înzestrat cu talent literar, a scris numeroase poezii religioase cu un mesaj folositor pentru viață.

- a. Cine este Sfântul Ioan Iacob?
- b. În ce mod și-a manifestat dragostea de Dumnezeu?

Scara lui Iacob

Iacob, nepotul lui Avraam, a văzut în vis Scara Raiului. Pe aceasta urcau și coborau îngerii lui Dumnezeu. Și noi urcăm pe treptele ei, atunci când săvârșim faptele bune.

 Citește din Sfânta Scriptură – în Facerea 28, 11-16 – despre Visul lui Iacob și binecuvântarea primită de la Dumnezeu.

 Un strop de înțelepciune

„Fiecare dintre noi este pictorul propriei vieți. sufletul nostru este ca o pânză: virtuțile sunt culorile, iar Domnul Iisus Hristos este modelul pe care trebuie să-L pictăm.”

Sfântul Grigore de Nyssa

Prin Maica Domnului, Dumnezeu a coborât pe pământ și a devenit Om. Ea este mijlocitoare între om și Dumnezeu, grabnic-ajutătoare a celor care o cheamă prin rugăciune.

Aplicăm prin joc

- Alege și împlinește doar faptele care te vor ajuta să urci pe scara desăvârșirii:
 - găsesc un vinovat pentru faptele mele;
 - îi împac pe cei care se ceartă;
 - îi iert pe cei care îmi greșesc;
 - îmi menajez părinții, ascunzând notele mici.
- Găsește cinci roade ale sfințeniei din careul următor, după model. Notează-le în caiet și scrie un enunț cu trei dintre ele.

M	C	I	R	A	B	D	A	R	E	A
A	R	A	T	P	U	M	K	J	D	U
V	F	E	R	I	C	I	R	E	A	J
E	P	Q	Z	I	U	B	I	R	E	A
C	A	T	J	Ș	R	W	Ț	Z	V	T
K	C	Z	U	D	I	L	R	O	G	R
D	E	L	W	S	A	R	O	Q	Î	B
L	A	B	U	N	A	T	A	T	E	A

Lectură

Colegul meu bun mi-a spus
 Că în pauză mă roagă
 Tema să-l ajut să-și facă,
 Fiindcă singur n-a putut!
 Și eu tare aș fi vrut
 Ca să ies un pic la joacă,
 Oare să-l ajut să-și facă?
 Și din nou glasul blajin
 Mi-a șoptit duios și lin:
 – De jucat, te joci mereu,
 Dar acum, colegul tău
 Te-a rugat să-i faci un bine;
 Nu gândi numai la tine!

Din volumul *Poezii cu iz de Filocalii*; Mănăstirea Diaconești

3. Citește lectura și propune un final. Realizează un desen în care să ilustrezi ce hotărâre a luat personajul din poezie. Păstrează-l în portofoliu.

4. Alcătuieste un jurnal duhovnicesc personal, în care să notezi zilnic ce fapte bune ai făcut, ce rugăciuni ai citit, ce gânduri și sentimente frumoase ai avut. Discută, în particular sau la ora de religie, despre modul în care ai reușit să depășești obstacolele și despre bucuria reușitei tale.

5. Alcătuiți trei echipe. Alegeți una dintre situațiile enumerate, stabiliți rolurile în echipă și evidențiați cât mai multe soluții de rezolvare.

- Părinții mă roagă să am grijă de sora mai mică, deși am un meci cu prietenii.
- Un coleg pe care nu îl simpatizez vrea să se joace cu mine.
- Un bătrân mă roagă să-l ajut să traverseze strada.

6. Confectionează Scara Raiului prin plierea unei coli de hârtie format A4. Pe fiecare treaptă a acesteia, notează o virtute pe care ai dovedit-o în viață, săvârșind fapte bune. În situația în care nu ai reușit să parcurgi toate treptele, lasă deschisă lista faptelor bune. După finalizare, vei expune scara în clasă, pe un panou.

7. Citește Troparul Sfântului Serafim de Sarov și privește imaginea sa. Alcătuiește un text de 4-5 rânduri despre iubirea lui pentru Hristos.

Sfântul Cuvios Ioan Iacob
(†5 august)

Sfântul Proroc Ilie
(†20 iulie)

Sfântul Serafim de Sarov
(†2 ianuarie)

8. Fiecărui număr îi corespunde o literă. Identificând literele, vei descoperi o informație despre sfinții din imaginile de mai sus.

a=1, ă=2, b=3, c=4, d=5, e=6, i=7, n=8, r=9, ț=10, u=11

Sfântul Ioan Iacob a învățat să-L iubească pe Dumnezeu de la

3	11	8	7	4	1

Sfântul Proroc Ilie i-a îndemnat pe oameni la dreapta.....

4	9	6	5	7	8	10	2

Reținem

- ⚙️ Toți suntem chemați să devenim sfinți.
- ⚙️ Sfințenia este starea de asemănare a omului cu Iisus Hristos.
- ⚙️ Câștigăm sfințenia urmând modelul Mântuitorului.
- ⚙️ Roadele sfințeniei sunt: iubirea, fericirea, bucuria, bunăta-tea, pacea, răbdarea și altele.

„Din tinerețe L-ai îndrăg-
git pe Hristos, fericite, și
numai Lui, Unul, ai dorit
cu înflăcărare să Îi slujești,
prin rugăciune neîntre-
ruptă în pustie (...)
Troparul Sfântului
Serafim de Sarov

Sfaturi bune

- ⚙️ Pune-ți nădejdea în Dumnezeu, prin tot ceea ce faci.
- ⚙️ Fiecare zi a vieții să-ți fie urcuș spre Dumnezeu.
- ⚙️ Cere ajutorul sfinților în urcușul pe treptele desăvârșirii.

Învățătura Domnului, vestită de Sfinții Apostoli și Evangheliști

Sfânta Scriptură

„Drept aceea, mergând, învățați toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh.”

Matei 28, 19

- **apostol** = în limba greacă, sol, trimis al lui Dumnezeu.
- **a predica** = a răspândi credința.
- **arhiereu** = treapta cea mai înaltă a preoției, episcop.
- **Cincizecime** = sărbătoare la 50 de zile după Paști; Rusalii.
- **Evanghelie** = în limba greacă, veste bună; carte din Noul Testament despre viața și învățăturile Mântuitorului.

Clasa Ilincăi e în sărbătoare. Este ziua onomastică a noului coleg, Luca, pe care l-au întâmpinat cu urări. Acesta este impresionat: colegii lui cunosc ziua Sfântului Apostol și Evanghelist.

— Luca, te rugăm să ne vorbești despre sfântul tău ocrotitor, îi spuse Ilinca.

— Sfântul Luca este unul dintre cei patru Evangheliști, alături de Matei, Marcu și Ioan. Se numesc **Evangheliști** după denumirea **cărilor pe care le-au scris**, sub inspirația Duhului Sfânt. Din paginile Sfintelor Evanghelii aflăm despre viața și învățăturile Mântuitorului Hristos și descoperim mesajul de iubire al lui Dumnezeu pentru oameni.

Sfinții Matei și Ioan s-au numărat printre cei 12 ucenici pe care Iisus Hristos i-a chemat să-L urmeze. Ucenicii L-au însoțit pretutindeni, au fost martori ai minunilor și au cunoscut învățătura Sa. Au început **să predice cuvântul lui Dumnezeu** tuturor popoarelor și să boteze, după ce au primit Duhul Sfânt, în ziua Cincizecimii. Harul dumnezeiesc revărsat asupra lor i-a întărit în credință, le-a dat înțelepciune, curaj și puterea de a face minuni. Au primit numele de **Apostoli** și sunt **întemeietorii primelor comunități creștine**. Urmașii acestora sunt preoții și arhierii din zilele noastre, care le continuă misiunea chemându-i pe oameni la credință.

Orice creștin este un „apostol”, când le vorbește oamenilor despre Hristos.

Înțelegem textul

1. Cine au fost Sfinții Apostoli?
2. Care a fost rolul lor în transmiterea învățăturii creștine?
3. Care sunt cei patru Sfinți Evangheliști?
4. Ce ne transmit aceștia prin scrierile lor?

Aflăm mai mult

 Ziua Sfântului Apostol și Evanghelist Luca se sărbătorește la 18 octombrie. El este primul iconar care a pictat chipul Maicii Domnului.

 Cei doisprezece Sfinți Apostoli sunt: Andrei, Simon Petru, Iacov al lui Zevedeu, Ioan, Filip, Bartolomeu, Toma, Matei, Iacov al lui Alfeu, Iuda Tadeu, Simon Zilotul, Matia (ales în locul lui Iuda Iscarioteanul).

 Tradiția a asociat fiecăruia dintre cei patru Sfinți Evangheliști câte un simbol: Matei – îngerul; Marcu – leul; Luca – taurul; Ioan – vulturul. Toți sunt reprezentați cu aripi și aureolă.

 În majoritatea icoanelor, Domnul Iisus Hristos poartă în mâna stângă, în dreptul inimii, fie un sul de hârtie, fie o carte – Sfânta Evanghelie. Astfel, El ne arată care ar trebui să fie locul Sfintelor Evanghelii, al cuvântului lui Dumnezeu în viața noastră.

Descoperim împreună

1. Citește textul din Faptele Apostolilor de pe coloana alăturată și descoperă:

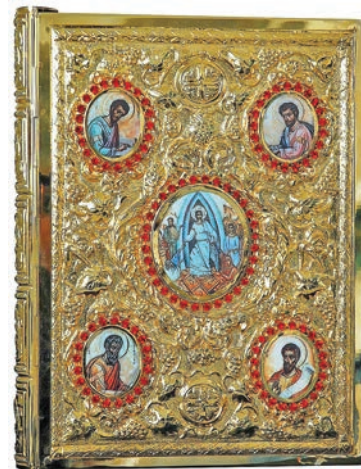
- a. Ce eveniment este relatat.
- b. O însușire dobândită de Sfinții Apostoli.

2. Privește cu atenție Sfânta Evanghelie și argumentează de ce au fost pictați cei patru sfinți pe coperta cărții sfinte.

3. Vizitează biserica din vecinătatea școlii, însoțit de profesor.

a. Identifică icoanele Sfinților Apostoli și pe ale Sfinților Evangheliști.

b. Notează locul unde le-ai descoperit, împreună cu alte detalii din icoane.

Sfânta Evanghelie

Se traduce „veste bună”
Patru vin, ca să ne-o spună,
Din Scriptură o citim
Și în suflet o primim.

Evanghelia

„Și când a sosit ziua Cincizecimii (...) s-a făcut un vuiet (...) și a umplut toată casa unde ședeau ei. Și s-au umplut toți de Duhul Sfânt și au început să vorbească în alte limbi, precum le dădea lor Duhul a grăi.”

Faptele Apostolilor 2, 1-4

 *Un strop
de înțelepciune*

„Oamenii buni nu țin cuvântul lui Hristos scris pe hârtie, ci îl țin în inimă, unde crește ca aluatul și dă în spic ca grâul.”

Sfântul Nicolae Velimirovici

Sfinții Apostoli

🌀 Observă icoana de mai sus. Completează afirmația, alegând varianta corectă. Sfinții Apostoli sunt:

1. Cărmuitorii Bisericii.
2. Întemeietorii primelor comunități creștine.

Hristos le-a fost Învățător;
La-nălțare, zis-a lor
Să vestească-ntregii lumi,
Să-i boteze pe păgâni.

Apostoliii

🌀 În rândul celor 12 Apostoli ai lui Hristos, au fost trei perechi de frați: Andrei – Petru; Ioan – Iacov cel Bătrân (Zevedeu); Iuda Tadeu – Iacov cel Tânăr (Alfeu).

Caută pe internet informații suplimentare despre viața Sfinților Apostoli și Evangheliști Matei, Marcu, Luca și Ioan.

Aplicăm prin joc

1. Transcrie enunțurile în caiet, completând cuvintele care lipsesc:

Apostolii au învățatura creștină în întreaga lume. Cărțile celor Evangheliști se numesc În ziua, Sfinții Apostoli au primit Sfânta Evanghelie cuprinde învățatura și Mântuitorului Hristos pe pământ.

(Evangheliile, viața, patru, Duhul Sfânt, răspândit, Cincizecimii)

2. Privește imaginile de mai jos. Numește-i pe cei doi Evangheliști, observând simbolurile asociate. Recunoaște, cu ajutorul indicilor, activitatea pe care o desfășoară aceștia.

Sfântul Apostol și Evanghelist Marcu
(†25 aprilie)

Sfântul Apostol și Evanghelist Matei
(†16 noiembrie)

3. „Prinde – Răspunde – Întreabă – Aruncă”. Organizați-vă pe echipe. Aveți nevoie de o minge elastică de mici dimensiuni. Un elev adresează o întrebare din lecția studiată și aruncă mingea spre un alt coleg. Acesta o prinde, răspunde, formulează altă întrebare și apoi aruncă mingea către un alt coleg. Dacă răspunsul nu este corect, se aruncă mingea altcuiva.

4. Peștele este un simbol creștin. Desenează pe un carton un peștișor, colorează-l și apoi decupează-l. Oferă-l unui prieten drag, însoțit de o învățătură creștină.

Învăță să ierți!

Oferă iubire semenilor tăi!

5. Citește textul de pe coloana alăturată și realizează o compunere cu titlul „Vreau să ajut!”.

6. Urmând exemplul Sfinților Apostoli, transmite colegilor din învățăturile lui Iisus Hristos.

Predica Sfântului Apostol Pavel

Retinem

🌸 Sfinții Apostoli au fost aleși ai Domnului Iisus Hristos, care au predicat cuvântul Evangheliei tuturor popoarelor.

🌸 Sfinții Evangheliști Matei, Marcu, Luca și Ioan au împărtășit lumii, prin cele patru Evanghelii, învățătura și viața pământească a Fiului lui Dumnezeu.

🌸 Sfântul Apostol și Evanghelist Luca a pictat prima icoană a Maicii Domnului.

Sfântul Apostol și Evanghelist
Luca (†18 octombrie)

„Și era un bărbat olog (...), pe care-l aduceau și-l puneau în fiecare zi la poarta templului (...), ca să ceară milostenie (...). Văzând că Petru și Ioan vor să intre în templu, le-a cerut milostenie. (...) Petru a zis: Argint și aur nu am; dar ce am, aceea îți dau. În numele lui Iisus Hristos Nazarineanul, scoală-te și umblă! Și (...) l-a ridicat și îndată gleznele și tălpile picioarelor lui s-au întărit. Și sărind, a stat în picioare și umbla (...) laudând pe Dumnezeu.”

Faptele Apostolilor 3, 2-8

Sfaturi bune

🌸 Vorbește despre Mântuitorul celor ce vor să-L cunoască.

🌸 Păstrează credința și tradiția moștenite din străbuni.

Mărturisirea și trăirea credinței de către sfinți

Sfânta Scriptură

„Oricine va mărturisi pentru Mine înaintea oamenilor, mărturisi-voi și Eu pentru el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri.”

Matei 10, 32

- **a milui** = a oferi ceva din iubire creștină.
- **azil** = instituție în care sunt îngrijite persoanele în vârstă.
- **voluntar** = de bunăvoie.

Strada răsună de veselia copiilor, care se joacă de-a meseriile. Carla este mândră: nu o cunoaște pe cea mai folosită.

— Toate sunt utile, o liniștește Ilinca. Fiecare ne oferă ocazia de a ne ajuta semenii.

Mama Iuliei este medic. Zilnic îi trec pragul cabinetului pacienți pe care îi îngrijește cu multă răbdare. Fiecare caz îi aduce bucuria de a ajuta. Tatăl lui Ștefan este bucătar. Deși este foarte ocupat, de două ori pe săptămână gătește și la cantina săracilor. O face voluntar, dorind să fie de folos celor nevoiași. Iată două exemple de creștini care Îl fac cunoscut oamenilor pe Hristos, asemenea sfinților.

Prin învățăturile și faptele lor, sfinții sunt pentru noi modele de adevărați **mărturisitori și trăitori ai învățăturii de credință**. Astfel, **Sfinții Pantelimon, Cosma și Damian** au fost medici și i-au tămăduit pe bolnavi fără nicio plată. **Sfântul Nicolae** a miluit mulți oameni necăjiți, iar **Sfânta Parascheva** a dăruit toate bunurile sale celor nevoiași. **Sfântul Ștefan** L-a mărturisit plin de curaj pe Hristos, iar **Sfinții Împărați Constantin și Elena** au fost mari apărători ai credinței creștine. Și noi putem să-i urmăm pe sfinți prin faptele noastre, aducând bucurie semenilor noștri.

— Acum înțeleg că prin orice meserie poți să fii un bun creștin, a spus Carla.

Înțelegem textul

1. Care sunt modalitățile prin care se poate mărturisi credința creștină?
2. Dă exemple de sfinți care s-au dovedit a fi adevărați mărturisitori și trăitori ai creștinismului.
3. Menționează câteva fapte ale acestora.

Aflăm mai mult

- Sfântul Vasile cel Mare a înființat, pe cheltuială proprie, aziluri, spitale, orfelinate, cantine pentru săraci.
- Sfântul Împărat Constantin cel Mare a trecut la credința creștină după ce i s-a întâmplat o minune. Apoi a dat o lege prin care a declarat creștinismul religie acceptată în Imperiul Roman. Duminica, ziua Învierii Domnului, a devenit zi de odihnă din perioada domniei sale.
- Sub îndrumarea Sfintei Împărătesă Elena au fost descoperite Sfânta Cruce, Mormântul Domnului, Peștera din Betleem și locul Înălțării Domnului.

Descoperim împreună

1. Privește icoana Sfântului Mucenic Pantelimon. Cu ajutorul informațiilor din textul lecției, identifică două obiecte specifice profesiei sale și explică utilitatea lor.
 2. Citește următoarele texte și rezolvă cerințele:
 - „Cine pe sărac ajută, pe Dumnezeu împrumută” (Sfântul Ioan Gură de Aur).
 - „Căci flămând am fost și Mi-ați dat să mănânc; însetat am fost și Mi-ați dat să beau; străin am fost și M-ați primit. Gol am fost și M-ați îmbrăcat; bolnav am fost și M-ați cercetat; în temniță am fost și ați venit la Mine” (Matei 25, 35-36).
- a. Identifică o asemănare între cele două texte.
 - b. Formulează o învățătură transmisă de acestea.
 - c. Notează-o în caiet.

Sfântul Mucenic Pantelimon
(†27 iulie)

„Dacă ți-a făcut un bine
cineva, să ții minte toată
viața, iar dacă tu ai făcut
cuiva un bine, să uiți pen-
tru totdeauna!”

(Proverb)

- Formulează enunțuri cu mesajul textului de mai sus. Scrie în caiet unul, la alegere.

 *Un strop
de înțelepciune*

„Dumnezeu nu se uită la fap-
te, ci la dragostea cu care au
fost făcute. Nu e nimic mult,
când oamenii iubesc puțin, așa
cum nu este puțin, când oame-
nii iubesc mult.”

Sfântul Vasile cel Mare

Sfinții Împărați
Constantin și Elena (†21 mai)

Aplicăm prin joc

1. Privește imaginea alăturată și justifică reprezentarea cuielor în mâna Sfintei Împărătese Elena.
2. Apreciază cu A (adevărat) sau F (fals) următoarele enunțuri. Scrie în caiet numai enunțurile adevărate.
 - a. Sfântul Împărat Constantin cel Mare a devenit creștin. **A/F**
 - b. Sfânta Muceniță Filofteia și-a dăruit averea oamenilor nevoiași. **A/F**
 - c. Fiind medic, Sfântul Mucenic Damian a îngrijit mulți oameni bolnavi. **A/F**
3. Privește desenele de mai jos și spune cum pot deveni aceste persoane mărturisitori ai credinței. Scrie două exemple în caiet.

Lectură

Când te duci seara la culcare
Și-ți pui o mână sub obraz,
Să te întrebi cu-ngrijorare:
„Ce am făcut eu, oare, azi?”
O zi trecută fără fapte
Care să-ți fi rămas în minte,
În viața ta, e ca o noapte
Sau ca un basm fără cuvinte.
Să-ți fie aceste vorbe-ndemn
Al vieții tale care vine,
Să lași, pe unde treci, însemn
Că ai făcut și tu un bine.

Demostene Botez, *Îndemn*

4. **Joc de mimă: „Recunoaște cine este...”** Așezați într-un săculeț iconițe cu sfinți cunoscuți. Grupați-vă în două echipe. Un elev extrage o iconiță și mimează o întâmplare din viața sfântului reprezentat. Colegii din echipa a doua vor recunoaște pe cine a mimat. Elevul care răspunde corect continuă jocul.

5. Citește lectura și urmează acest îndemn în viața ta. Spune ce faptă bună ai făcut ieri. Ce faptă ți-ai propus să îndrepti azi?

Sfaturi bune

- ☘ Să faci oamenilor numai ceea ce dorești să îți facă și ei ție.
- ☘ Dăruiește din tot sufletul, ca să îți strângi comori în ceruri.

Reținem

- ☘ Orice situație de viață poate fi un prilej de a ajuta.
- ☘ Îl putem mărturisi pe Hristos prin cuvânt și faptă.
- ☘ Faptele bune sunt dovezi ale credinței noastre.
- ☘ Sfinții sunt modele de mărturisitori și trăitori ai credinței.

Sfinții români și creștinismul pe teritoriul țării noastre

Este ziua Sfântului Apostol Andrei și Ilinca merge pentru prima dată în pelerinaj la peștera lui. Ghidul le vorbește despre credința poporului român:

— Avem o țară binecuvântată cu bogății și frumuseți care încântă pe orice călător. Însă marea ei avuție este credința, pe care înaintașii ne-au lăsat-o moștenire. **Au primit învățătura creștină de la Sfântul Andrei, numit și „Apostolul românilor”**. El i-a învățat pe străbunii noștri cuvântul lui Dumnezeu, i-a botezat și a sfințit slujitori ai Bisericii. Unii creștini s-au călugărit trăind în liniște, rugăciune și post, iar prin viața lor îngerească au devenit **cuvioși**. Alții au mărturisit prin jertfă credința în Hristos și sunt numiți **mucenici**. De-a lungul timpului, Biserica creștină a fost păstorită de **înalți ierarhi** evlavioși, modele vii de iubire și smerenie pentru credincioșii pe care i-au îndrumat duhovnicește.

Înaintașii noștri au înfruntat toate primejdiile istoriei, călăuziți spre victorii de **voievozi** credincioși, care ne-au apărat glia, neamul, limba și religia. O dovadă a credinței și dăinuirii noastre pe acest pământ sunt și numeroasele biserici și mănăstiri pe care aceștia le-au ctitorit. Să îi cinștim și să le purtăm recunoștință veșnică tuturor sfinților patriei, care se roagă pentru mântuirea noastră!

Din spusele ghidului, Ilinca a înțeles că suntem un popor binecuvântat de Dumnezeu.

Sfânta Scriptură

„Oricine voiește să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze Mie.”

Marcu 8, 34

- **a păstori** = a conduce, a îndruma.
- **ctitorie** = biserică sau mănăstire ridicată pe cheltuiala unui întemeietor (ctitor).
- **cuvios** = (aici) călugăr.
- **ierarh** = arhiereu, conducător bisericesc.
- **mucenic** = persoană care se sacrifică pentru convingerile sale.

Sfântul Cuvios Dimitrie cel Nou
(†27 octombrie)

🌀 Caută pe internet și află cum au fost descoperite moaștele Sfântului Cuvios Dimitrie cel Nou, considerat „ocrotitorul Bucureștiului”.

Un strop de înțelepciune

„A imita pe Hristos nu cere timp, nici meșteșug, ci doar intenție bună.”

Sfântul Ioan Gură de Aur

Să înțelegem textul

1. De ce este numit Sfântul Andrei Apostolul românilor?
2. În ce fel viețuiau călugării?
3. Cum au arătat înaintașii noștri că Îl iubesc pe Dumnezeu?

Aflăm mai mult

🌀 Se spune că, după fiecare luptă câștigată, Sfântul Voievod Ștefan cel Mare zidea o biserică sau o mănăstire, în semn de recunoștință pentru ajutorul de la Dumnezeu. Deseori se spovedea duhovnicului său, Sfântul Cuvios Daniil Sihastrul.

🌀 Mare cărturar, Sfântul Antim Ivireanul a fost adus în Țara Românească de Sfântul Voievod Constantin Brâncoveanu.

🌀 Moaștele Sfintei Mucenițe Filofteia se află la Mănăstirea Curtea de Argeș, ctitoria Sfântului Voievod Neagoe Basarab.

Descoperim împreună

Privește cele trei icoane din această pagină și identifică:

- a. Ce sfântă a fost hrănită cu firimituri de pâine aduse de păsări la peștera unde viețuia.
- b. Ce sfânt a mers o vreme desculț.
- c. Ce sfânt a fost negustor, călătorind deseori pe mare.

Sfânta Teodora de la Sihla
(†7 august)

Sfântul Ioan cel Nou
(†2 iunie)

Aplicăm prin joc

1. Stabilește locul unde se află sfintele moaște, alegând varianta corectă:

A. Sfântul Ioan cel Nou de la:

- a. Iași; b. Suceava; c. Neamț.

B. Sfânta Cuvioasă Teodora de la:

- a. Sibiu; b. Argeș; c. Sihla.

2. Asociază corect informațiile și scrie în caiet în ce zi îl cinștim pe:

- a. Sfântul Ierarh Andrei Șaguna 1. 2 iulie
b. Sfântul Cuvios Dimitrie cel Nou 2. 30 noiembrie
c. Sfântul Voievod Ștefan cel Mare 3. 27 octombrie

Sfântul Ierarh Andrei Șaguna
(†30 noiembrie)

Sfântul Voievod Ștefan cel Mare
(†2 iulie)

3. „Mândru că sunt român!” Citește textul scris de Lucian Blaga. Realizează, împreună cu un grup de colegi, o hartă a României. Prin intermediul ei, vei ilustra faptul că poporul român este păstrător al credinței strămoșești. Amplasează pe hartă icoane cu sfinți români și imagini cu biserici, mănăstiri, obiceiuri și tradiții creștine. Adaugă harta în portofoliu.

Reținem

- Creștinismul românesc este de origine apostolică.
- Pământul românesc păstrează numeroase urme ale vieții sfinților și mărturii ale credinței creștine.

Peștera Sfântului Andrei este considerată prima biserică de pe teritoriul românesc.

Organizați o oră de lectură la biblioteca școlii și citiți *Ștefan cel Mare și Vrâncioaia de Dumitru Almaș și Muma lui Ștefan cel Mare* de Dimitrie Bolintineanu.

„Tinere, să-ți faci patria scumpă și sfântă ca și mama! S-o iubești și s-o respecti din adâncul sufletului tău. De dragostea și de respectul tău pentru ea să nu faci vreodată reclamă și paradă.”

Lucian Blaga

Sfaturi bune

Cinstește-ți înaintașii, căci datorită lor ai o țară, o limbă, o religie.

Păstrează pentru urmași valorile istorice, religioase, culturale pe care și tu le-ai moștenit.

LECTURĂ PENTRU SUFLET

Legenda Mănăstirii Putna

După Leon Magdan,
Legendele mănăstirilor

Întinericul s-a lăsat. În liniștea pădurii se aude tropot de copite. Călărețul strânge frâiele și calul se oprește. Cu greu deslușește conturul unei stânci, în care e săpată o chilie. Înăuntrul ei pâlpâie lumina unei candelă. Alături, se roagă un bătrân albit de iarna vârstei. Parcă ar fi coborât dintr-o icoană.

— Cine-i acolo? Întreabă pustnicul.
— Om bun, răspunde călărețul.
— Apoi, de ești bun, intră în chilioara mea și te odihnește! Îi spune pustnicul. Și adaugă: Ce e, omule, cu dumneata?

— Eu sunt domnitorul Ștefan. Am fost învins în luptă de turci. Nu știu ce să fac și am luat drumul prin codri, doar m-o lumina Dumnezeu...

— El te-a îndrumat la chilia mea. Numele meu este Daniil și trăiesc în pustietatea asta de mult. Rămâi aici peste noapte și mâine te-oi sfătui ce să faci.

Încet, noaptea trece și, iată, e dimineață.

— Măria ta, hai cu mine!

Ștefan se ridică, își face semnul crucii și iese după pustnic.

— Ia arcul și trimite săgeata în inima pădurii. Acolo unde va poposi săgeata, să ridici mănăstire mândră și sfântă. Dumnezeu te va îndruma și dușmanii nu te vor mai învinge!

Ștefan urcă dealul. Scoate o săgeată din tolba plină și, încordând arcul cu putere, slobozește săgeata.

Au găsit-o înfiptă într-un paltin bătrân.

— Pe locul acesta voi înălța sfânt lăcaș. Aici călugării vor putea sluji cu credință Domnului și ne vom putea ruga atunci când ne întoarcem teferi din războaie. Așa să ne ajute bunul Dumnezeu și Maica Domnului!

Să cunoaștem mai mult

Citește cu atenție textul și răspunde la întrebări.

1. Care sunt personajele acestei legende?
2. Recitește fragmentul în care se face o descriere fizică a pustnicului.
3. Care era starea sufletească a domnitorului Ștefan?
4. Ce l-a sfătuit călugărul Daniil să facă pentru a-și conduce țara spre biruință?

RECAPITULARE

Ne amintim:

- Domnul Iisus Hristos este modelul de viață al oricărui creștin.
- Cu har de la Dumnezeu, prin credință și fapte bune, ne înălțăm la asemănarea cu Domnul Iisus Hristos, dobândind sfințenia.
- Sfinții Îl mărturisesc pe Hristos înaintea oamenilor prin cuvânt și faptă.
- Sfinții Apostoli au făcut cunoscut cuvântul lui Dumnezeu în toată lumea, iar Sfinții Evangheliști l-au consemnat în cărțile lor, împreună cu viața Mântuitorului.
- Sfântul Andrei a adus creștinismul pe teritoriul țării noastre, iar înaintașii noștri l-au păstrat ca pe o avuție de mare preț.

1. Transcrie enunțurile în caiet, înlocuind numerele din paranteze cu numele Sfinților Evangheliști: 1 – Marcu; 2 – Matei; 3 – Luca; 4 – Ioan.

Sfântul (3) a fost primul iconar care a pictat chipul Maicii Domnului cu Pruncul. Sfântul (1) a fost ales ca ucenic de Apostolul Petru. Mântuitorul a încredințat-o pe Maica Sa Sfântului (4). Sfântul (2) avea misiunea de a strânge taxele pentru statul roman.

2. Alcătuieste enunțuri, asociind corect numele sfinților cu faptele lor.

A

- a. Sfântul Cosma;
- b. Sfântul Ștefan;
- c. Sfântul Nicolae.

B

1. i-a ajutat pe cei nevoiași;
2. i-a tămăduit pe cei bolnavi;
3. și-a mărturisit credința.

3. Recunoaște virtuțile descrise în enunțurile următoare, după model:

- a. Deși am întârziat la întâlnire, Maria m-a așteptat. – *răbdarea*
- b. Iacob își recunoaște întotdeauna greșelile.
- c. Adrian nu s-a certat cu Ioan pentru că i-a luat penarul din ghiozdan.

4. Alcătuieste un text de maximum 5 rânduri, în care să relatezi o situație din viața ta în care ai împlinit îndemnul Sfintei Scripturi: „Pe toate căile tale, gândește-te la Dumnezeu” (Pilde 3, 6).

5. Descoperă ctitoriile celor trei sfinți domnitori, urmând firul istoriei. Scrie-le în caiet.

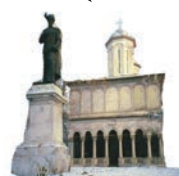
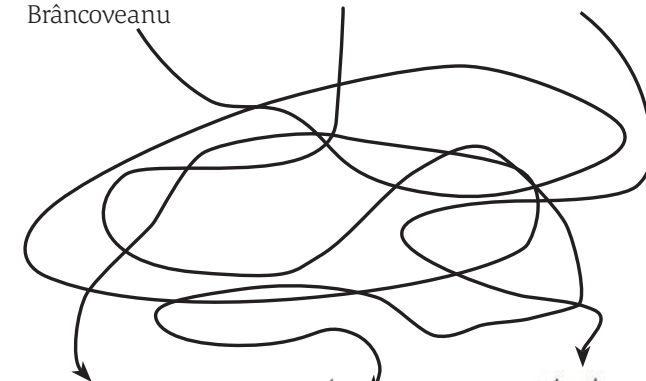
Sfântul Voivod
Constantin
Brâncoveanu

Sfântul Voivod
Ștefan cel Mare

Sfântul Voivod
Neagoe Basarab

Biserica Sfântul
Gheorghe Nou

Mănăstirea
Putna

Mănăstirea
Curtea de Argeș

Grilă pentru
autoevaluare

I.

FB – 3 enunțuri
corecte

B – 2 enunțuri
corecte

S – 1 enunț corect

II.

FB – 3 enunțuri
corecte

B – 2 enunțuri
corecte

S – 1 enunț corect

III.

FB – 5-6 cuvinte
corecte

B – 3-4 cuvinte
corecte

S – 1-2 cuvinte
corecte

IV.

FB – respectarea
structurii, 3 cuvinte,
3 modalități

B – respectarea
structurii, 2 cuvinte,
2 modalități

S – respectarea
structurii, 1 cuvânt,
1 modalitate

EVALUARE

I. Alcătuieste în scris enunțuri, asociind corect cuvintele din coloana A cu enunțurile din coloana B:

A

- a. Cuvioșii
- b. Ierarhii
- c. Voievozii

B

- 1. au construit lăcașuri sfinte.
- 2. au viețuit în mănăstiri și peșteri.
- 3. au condus treburile Bisericii.

II. Transcrie numai enunțurile adevărate despre Domnul Iisus Hristos.

- 1. Este modelul pe care L-au urmat sfinții.
- 2. Nu a făcut minuni în prezența Apostolilor Săi.
- 3. I-a trimis pe Apostoli să transmită cuvântul Său în lume.

III. Transcrie textul în caiet, apoi completează spațiile alegând cuvintele potrivite.

Sfinții sunt pentru noi de credință. Săvârșind fapte, aceștia au urcat desăvârșirii. Au câștigat prin ascultare de Dumnezeu, și față de semenii.

(iubire, treptele, sfințenia, exemple,
rugăciune, bune)

Iisus Hristos

IV. Realizează o compunere cu titlul „Și eu sunt bun creștin”, având drept model faptele unor sfinți despre care ai învățat în acest capitol. În redactare,

- respectă cele trei părți ale unei compuneri,
- alcătuieste enunțuri folosind cuvintele: *iubire, fapte bune, semenii,*
- prezintă modalități prin care îți poți manifesta iubirea față de Dumnezeu.

DOMENIUL

Viața creștinului împreună cu semenii

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE

Iubirea creștină, sprijin pentru conviețuirea cu ceilalți

Maica Domnului, Împărăteasa cerurilor

1. Iubirea, poruncă dată de Domnul Iisus Hristos
2. Viața în armonie cu ceilalți, îndemn al lui Dumnezeu
3. Familia și împlinirea poruncii iubirii
4. Prietenia și porunca iubirii creștine
5. Importanța exemplului personal de iubire creștină

Lectură pentru suflet
Recapitulare. Evaluare

Iubirea, poruncă dată de Domnul Iisus Hristos

Cina cea de Taină

Sfânta Scriptură

„Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta și din tot sufletul tău și din toată puterea ta și din tot cugetul tău, iar pe aproapele tău ca pe tine însuși.”

Luca 10, 27

„Să nu iubim cu vorba, numai din gură, ci cu fapta și cu adevărul.”

I Ioan 3, 18

- **generos** = mărinimos, darnic.
- **samarinean** = locuitor din Samaria.

Duminică, Ilinca a fost invitată de Ioan să meargă, împreună cu familia lui, la biserică. La sfârșitul slujbei, bucuria din inima fetei se citea în ochii ei luminoși.

— Ai auzit, Ioan? Cea mai mare poruncă pe care Dumnezeu ne-a dat-o este **să-L iubim pe El și pe aproapele nostru ca pe noi înșine**. Iubirea este cel mai frumos sentiment sădit în sufletul omului de Dumnezeu.

— Da, Ilinca, preotul spunea să-L iubim pe Dumnezeu. El este cel care ne-a iubit mai întâi, **ne ocrotește și ne-a creat din iubire** și pentru toți **S-a întrupat și S-a jertfit** Hristos. Dragostea ne face mai buni, mai generoși, mai înțelegători și mai sensibili la suferințele celor din jurul nostru. A-L iubi pe Dumnezeu înseamnă a-ți iubi aproapele, adică pe orice om.

— Chiar dacă nu crede sau este de altă religie, așa cum sunt prietenii noștri, David și Jaffar ?

— Oricine ar fi el, Ilinca, e aproapele tău. În **oricare om este chipul lui Dumnezeu** și față de fiecare e bine să avem **respect, răbdare, blândețe, milă** și aceeași **bunătate**. Când ne iubim semenii, nu trecem nepăsători pe lângă ei.

Iubirea care se naște din rugăciune ne ajută să arătăm celor din jur iubire. Dacă fiecare am împlini după puterile noastre porunca iubirii, lumea noastră ar fi mai bună!

Înțelegem textul

1. Care este marea poruncă dată de Dumnezeu oamenilor?
2. Cum își arată Dumnezeu iubirea față de oameni?
3. În ce mod îți arăți iubirea față de Dumnezeu?

Aflăm mai mult

 Ierihonul, orașul în care Iisus a venit de mai multe ori, este considerat cel mai vechi oraș din lume. Are o vegetație abundentă, predominând palmierii, de aceea este numit și Orașul palmierilor.

Descoperim împreună

Citește textul de mai jos și fragmentul din Sfânta Evangheligie după Luca, apoi răspunde la întrebări:

Pentru a înțelege cine este aproapele nostru, Domnul Iisus Hristos a dat Pilda samarineanului milostiv.

Un om care mergea spre Ierihon este atacat și jefuit. Doi oameni au trecut nepăsători pe lângă el fără să-l ajute. Apoi a venit un al treilea om, care era samarinean și i s-a făcut milă. Acesta i-a îngrijit rănile și i-a găsit adăpost.

- a. Care din cei trei a dat dovadă de milă?
- b. Cine este aproapele tău?
- c. Care este atitudinea ta atunci când dăruiești sau ajuți?

Pilda samarineanului milostiv

„Și dacă iubiți pe cei ce vă iubesc, ce răsplată puteți avea? (...) Și dacă faceți bine celor ce vă fac vouă bine, ce mulțumire puteți avea?”

Luca 6, 32-33

 Descoperă răspunsul la ghicitoarea de mai jos.

Pe seară, spre Ierihon,
Ostenit mergea un om;
Jefuit în drum de hoți,
Părăsit a fost de toți,
Numai unu-i făcu bine,
Ce era străin. Știi cine?

!nueuineanu

 Un strop
de înțelepciune

„Dragostea este bucuria de a face altora bucurie.”

Sfântul Ioan Gură de Aur

„Dragostea nu se poartă cu necuviință, nu caută ale sale, nu se aprinde de mânie, nu gândește răul.

Nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr.”

I Corinteni 13, 5-6

Lectură

Într-o seară, fiica de 10 ani îi înmână mamei sale un bilețel. Mama citi: „Pentru că am udat florile – 1 leu, pentru că am șters praful – 1 leu, pentru că am fost să cumpăr pâine – 1 leu, pentru că am avut grijă de frățiorul meu – 1 leu, pentru că am dus în fiecare zi gunoiul – 1 leu. În total, 5 lei”.

Mama își privi copilul cu multă dragoste și scris pe dosul hârtiei: „Pentru că am grijă de tine în fiecare zi – 0 lei, pentru că te-am îngrijit când erai bolnavă – 0 lei, pentru toate clipele în care te-am mângâiat când erai tristă – 0 lei. În total, 0 lei”.

Iubirea este gratuită; dacă nu, ea nu mai este iubire.

Aplicăm prin joc

1. Din textul de mai jos, câteva cuvinte au ...căzut! Ca să le așezi la loc le găsești în paranteză. La final îți mai rămân câteva cu care să alcătuiști un enunț.

Iubirea este cel mai frumos al omului. A iubi pe Dumnezeu înseamnă a-ți iubi În oricare este chipul lui Dumnezeu. Dragostea ne face mai înțelegători și mai la suferințele celor din jurul nostru.

(iubire, aproapele, este, Dumnezeu, sensibili, om, sentiment)

2. Citește textele alăturate și identifică trei fapte bune care se nasc din iubire.

3. Alege variantele corecte de răspuns:

A. Îl iubesc pe Dumnezeu când:

a. mă rog; **b.** sunt lenes; **c.** ajut oamenii; **d.** merg la biserică.

B. Îl iubesc pe aproapele meu atunci când:

a. râd de el; **b.** îl iert; **c.** sunt ascultător; **d.** mă laud.

4. Privește desenul de mai jos și scrie o compunere în care bobul de grâu își povestește viața, din care se vede iubirea lui Dumnezeu pentru el, dar și cum își arată bobul de grâu iubirea față de oameni. Prezintă și modalități prin care poți să ajuți copiii din zonele afectate de secetă.

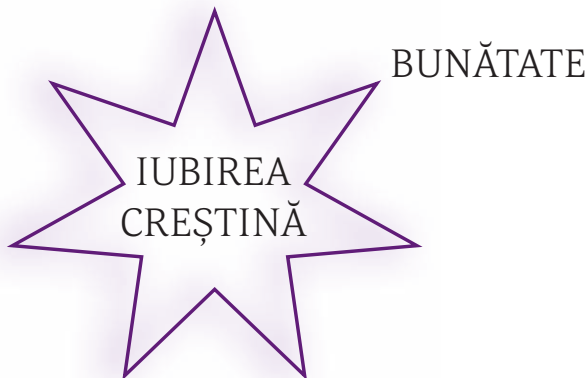

5. „Ușa spre inima ta.” Elevii, organizați pe echipe, vor avea de rezolvat o sarcină. Prima echipă va avea de scris modalități legate de iubirea aproapelui, a doua echipă va mima ce a scris prima, iar a treia echipă va descoperi ce s-a mimat.

6. Între enunțurile de mai jos s-au strecurat câteva care nu sunt corecte. Descoperă-le și apoi modifică-le astfel încât să devină și acestea adevărate.

- a. Mântuitorul Hristos ne-a lăsat porunca iubirii tuturor. A/F
- b. Dumnezeu își arată dragostea față de oameni purtându-le de grijă și ajutându-i. A/F
- c. Omul care iubește se roagă pentru ceilalți. A/F
- d. Nu-i iert și nu-i iubesc pe cei cu care tocmai m-am certat. A/F
- e. Iubirea se manifestă prin fapte bune. A/F
- f. Faptele bune și iubirea le arătăm doar față de prietenii noștri. A/F

7. Desenează în caiet o stea și scrie, pe fiecare colț al stelei, un cuvânt care să sugereze **iubirea**, ca în model. Alcătuieste enunțuri cu aceste cuvinte.

8. Scrie în caiet trei propoziții despre iubirea creștină, astfel încât niciun cuvânt să nu conțină litera „a”.

Reținem

- 🌸 Mântuitorul Hristos ne învață cea mai mare poruncă, și anume cea a iubirii.
- 🌸 Iubirea față de Dumnezeu se manifestă prin faptele de iubire față de aproapele nostru.
- 🌸 Dragostea este cea mai mare virtute a unui creștin și se obține ca o împreună lucrare între Dumnezeu și om.

Sfântul Înger

1. Prezintă colegilor o faptă, o întâmplare în care ți-ai arătat iubirea față de Dumnezeu și față de semenii.
2. Cum își arată îngerii iubirea față de Dumnezeu și față de oameni?

Sfaturi bune

- 🌸 Fii egal în iubire față de toți oamenii!
- 🌸 Învață să fii bun, milos și generos cu semenii, pe care să-i ajuți după puterile tale.
- 🌸 Aproapele tău, copile, este orice om, indiferent de naționalitate sau religie.
- 🌸 Împodobește-ți sufletul cu fapte bune!

Viața în armonie cu ceilalți, îndemn al lui Dumnezeu

A venit primăvara. Căldura blândă a soarelui trezește natura la viață. Ilinca împreună cu părinții ei sunt în vizită la bunici.

— Bunicule, mergem în grădină să vedem ce fac albinele în stupi?

— Îndată, numai să-mi iau masca de apicultor. Privește, Ilinca, la frumusețea fagurelui plin cu miere lucrat de hărnicuțele albine!

— Da, e frumos, dar și delicios. Și câtă perfecțiune în construcție! Cum de reușesc albinele să facă așa ceva?

— Numai bunul Dumnezeu știe cum reușesc albinele să facă fagurele fără să rămână niciun locșor gol. Privește la frumusețea, ordinea și armonia care domnesc în natură. Nimic nu se petrece la întâmplare. Universul, cu toată măreția lui, funcționează **conducându-se după legile lui Dumnezeu**. La fel și în stupul de albine sunt reguli care se respectă.

— Da, bunicule, și noi avem reguli în clasă, acasă, iar când am plecat în excursie și acolo am avut de respectat reguli.

— Așa este, draga mea, pentru a trăi în pace și armonie oamenii respectă **reguli de comportament** în situații diferite.

Fiecare om, fiecare popor se călăuzește după **reguli morale** care îndeamnă la săvârșirea binelui.

Sfânta Scriptură

„Căci dragostea de Dumnezeu aceasta este: Să păzim poruncile Lui; și poruncile Lui nu sunt grele.”

I Ioan 5, 3

- **apicultor** = persoană care se ocupă cu creșterea albinelor.
- **poruncă** = ordin, regulă de respectat.

Înțelegem textul

1. Ce înseamnă a trăi în armonie cu ceilalți?
2. Ce importanță are respectarea regulilor în viața personală și în comunitate?

Aflăm mai mult

🌸 Dumnezeu a dat poporului evreu zece porunci, cunoscute sub denumirea de Decalog. Au fost descoperite Profetului Moise acum 3 500 de ani și azi sunt recunoscute de credincioși ca o comoară de învățături morale.

🌸 Mântuitorul are o mare prețuire pentru Decalog, din care nu schimbă nimic.

Descoperim împreună

Citește textul de mai jos și răspunde la întrebări:

A zecea poruncă ne îndeamnă să ne ferim de invidie: **Să nu râvnești la bunurile aproapelui tău.**

Dumnezeu le cere oamenilor să se mulțumească fiecare cu rodul muncii lui și să nu râvnească la bunurile altuia. Dorința de câștig necinstit și invidia nu sunt plăcute înaintea lui Dumnezeu.

- a. Poți să spui că îți iubești aproapele dacă îl invidiezi?
- b. Pentru ce a dat Dumnezeu porunci de împlinit poporului Său?
- c. Cele zece porunci sunt obligatorii pentru toți oamenii?

1. Eu sunt Domnul Dumnezeuul tău (...)
Să nu ai alți dumnezei afară de Mine.
2. Să nu-ți faci chip cioplit și să i te închini lui.
3. Să nu iei numele Domnului Dumnezeuului tău în deșert.
4. Adu-ți aminte de ziua odihnei, ca să o sfințești.

5. Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta.
6. Să nu ucizi.
7. Să nu fii desfrânat.
8. Să nu furi.
9. Să nu mărturisești strâmb împotriva aproapelui tău.
10. Să nu râvnești la bunurile aproapelui tău.

Leșirea 20, 2-17

Schimbarea la Față a Mântuitorului

🌸 Citește textul de mai jos, apoi descoperă-l, în icoană, pe Profetul Moise.

Pe Muntele Tabor Mântuitorul este alături de doi mari profeți. Moise ține Tablele Legii în mână, iar Profetul Ilie este reprezentat ca un bătrân cu părul lung. Moise a fost cunoscut drept chip al blândeții „însă era omul cel mai blând dintre toți oamenii de pe pământ”.

(Numerii 12, 3).

 Un strop de înțelepciune

„Toate câte voiți să vă faceă vouă oamenii, asemenea și voi faceți lor.”

Matei 7, 12

„Invidia separă, sfințenia unește (...), dacă ai dragoste, ai totul.”
Fericitul Augustin

Lectură

Dar când se întorceau ei, după izbânda lui David asupra filisteanului, femeile din toate cetățile lui Israel ieșeau în întâmpinarea regelui Saul cu cântări și jocuri (...).

Și jucând, femeile strigau și ziceau: „Saul a biruit mii, iar David zeci de mii”.

De aceea s-a mâniat Saul foarte tare, neplăcându-i cuvintele acestea și a zis: „Lui David i s-a dat zeci de mii, iar mie numai mii; acum numai domnia îi mai lipsește”.

Și din ziua aceasta în tot timpul următor s-a uitat la David bănuitor.

I Regi 18, 6-9

Aplicăm prin joc

1. Citește lectura și textul de mai jos, privește desenul și rezolvă cerințele:

„Și într-o bună zi, când împărăteasa întrebă oglinda cine e cea mai frumoasă din țară, aceasta-i răspunse:

— Frumoasă ești, crăiasă, ca ziua luminoasă,
Dar Albă-ca-Zăpada e mult, mult mai frumoasă!

La auzul acestor vorbe, împărăteasa se înspăimântă grozav și, de pizmă și ciudă, odată se îngălbeni” (Frații Grimm, *Albă-ca-Zăpada și cei șapte pitici*).

a. Folosind și cunoștințele de la educație civică, identifică porunca din Decalog pe care nu au respectat-o regele Saul și împărăteasa din poveste.

b. Ce sfaturi le dai?

c. Prezintă situații din viața ta în care ai respectat poruncile din Decalog. Motivează dacă respectarea lor ți s-a părut o povară.

2. Realizează corespondența între poruncile lui Moise și enunțul potrivit din cele două coloane de mai jos. Fiecărei litere din coloana A îi corespunde o singură cifră din coloana B.

A

B

a. porunca întâi	1. să participi duminca la Sfânta Liturghie
b. porunca a patra	2. să spui mereu adevărul
c. porunca a cincea	3. să te rogi pentru părinții tăi
d. porunca a noua	4. să nu fii invidios
e. porunca a zecea	5. să-L iubești pe Dumnezeu
	6. să nu pui în pericol viața cuiva

3. Ordonează cuvintele și vei obține un verset din Biblie și un proverb. Explică-le.

câte voiți oameni, și voi faceți lor.

Toate vouă să vă faceți asemenea

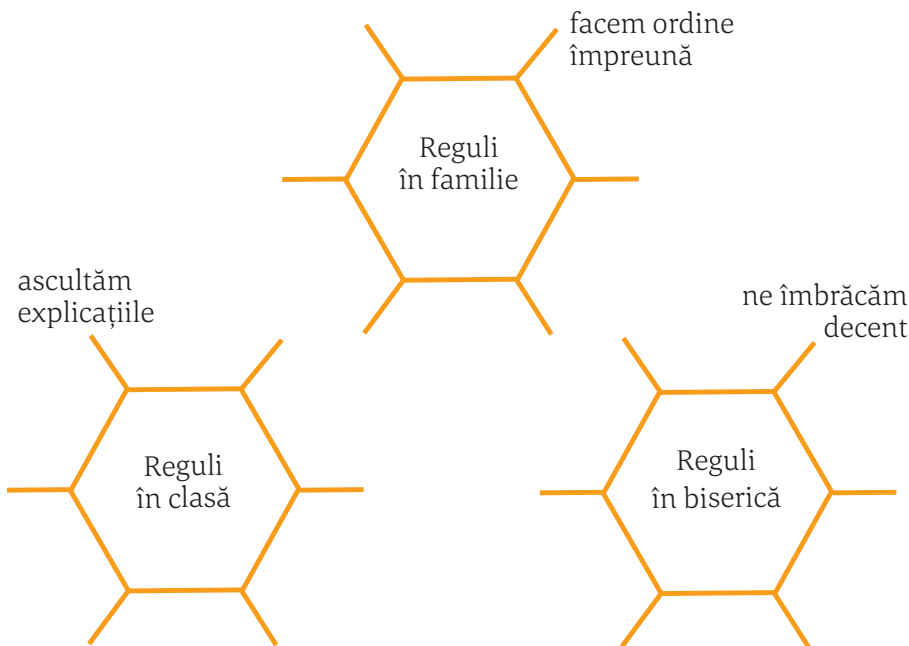
pomul decât în Nu se aruncă cu fructe. cu pietre

4. **„Mașina de spălat.”** Se împarte clasa în trei echipe. Două grupe se așază față în față, în două șiruri egale. Membrii celei de-a treia echipe intră câte unul printre cele două șiruri. Când ajunge în dreptul primei perechi din șir, copilul se oprește și așteaptă să fie „spălat”: aceștia îi pun mâna pe umăr și, pe rând, îi adresează doar cuvinte pozitive. Cel „spălat” mulțumește, merge mai departe și urmează ceilalți. Echipele se rotesc. Jocul te ajută să vezi partea pozitivă la tine și la alte persoane.

5. Organizați-vă în trei grupe; fiecare grupă va avea de rezolvat câte o sarcină. Desenați fagurele pe o foaie de hârtie și apoi completați-l, după model, cu:

- a. șase reguli de comportament în biserică;
- b. șase reguli de comportament în clasa voastră;
- c. șase reguli de comportament în familie.

La sfârșit, fiecare grupă prezintă ce a lucrat.

6. Realizează un colaj sau un desen care să pună în evidență porunca iubirii și în care să prezinți comportamentul tău și relațiile cu semenii în una din următoarele situații: în biserică, în muzeu, pe munte, în clasă, la magazin, la locul de joacă, acasă. Prezintă în clasă modul în care ai rezolvat cerințele. Adaugă-l în portofoliu.

Reținem

- 🌀 Relațiile dintre oameni se bazează pe iubire, respect reciproc și înțelegere.
- 🌀 Iubirea și bunătatea sunt „medicamentele” pentru invidie.
- 🌀 Orice om care împlinește cu bucurie și dragoste poruncile Domnului va schimba în bine lumea din jur.

Biserica mănăstirii Săpânța-Peri, cu o înălțime de 78 m, se situează în prezent pe locul al treilea între lăcașurile de cult din România. Turla mănăstirii este vizibilă de la o distanță de 5 km.

🌀 Împreună cu profesorul, organizați în perioada „Școala altfel” o vizită la biserica de care aparține școala. Purtați un dialog cu preotul pe tema respectării regulilor de comportament în timpul slujbei.

Sfaturi bune

- 🌀 Fii bun!
- 🌀 În viață compară-te doar cu Mântuitorul și cu tine însuși.
- 🌀 Respectă regulile de comportament în orice situație.

Ilinca i-a făcut o vizită lui Ioan. Curioasă, a început să răsfășie albumul de fotografii al familiei acestuia.

— Ioan, în această fotografie sunt părinții tăi la nuntă?

— Da, sunt la nunta lor. Îți mai aduci aminte ce am învățat la școală despre aceasta?

— Desigur, spuse Ilinca. O familie creștină se întemeiază **pe iubire prin Sfânta Taină a Cununii**. Mirele și mireasa vin în biserică, în fața Sfântului Altar, și primesc harul dumnezeiesc prin binecuvântarea preotului.

Din familie fac parte în primul rând **părinții, copiii, bunicii** și apoi celelalte rude. Membrii unei familii sunt uniți prin dragoste și respect. Se cuvine ca fiecare, după puterea sa, să ajute și să împlinească lipsurile celuilalt.

În familie, ca și în Biserică, oamenii sunt chemați să trăiască în iubire, înțelegere, comuniune și pace.

Părinții **își îndrumă și își cresc** copiii învățându-i cele necesare sufletului și dezvoltării armonioase, ca membri ai Bisericii și societății, în dragoste, rugăciune și credință, blândețe și ascultare. Iar copiii sunt datori față de părinți **să-i iubească, să-i respecte, să-i ajute** întru toate și **să asculte** sfaturile lor.

— Tot la școală am învățat, spuse Ioan, că prima familie binecuvântată de Dumnezeu a fost familia lui Adam și a Evei.

Familia creștină cere întotdeauna ajutorul și binecuvântarea lui Dumnezeu.

Sfânta Scriptură

„Și a făcut Dumnezeu pe om după chipul Său; după chipul lui Dumnezeu l-a făcut; a făcut bărbat și femeie. Și Dumnezeu i-a binecuvântat.”

Facerea 1, 27-28

- **har** = darul lui Dumnezeu.
- **mire** = nume purtat de bărbat în ziua căsătoriei sale.
- **mireasă** = nume purtat de femeie în ziua căsătoriei sale.

Înțelegem textul

1. Cum se întemeiază o familie creștină?
2. Din cine este formată o familie?
3. Care sunt responsabilitățile părinților? Dar ale copiilor?

Aflăm mai mult

🌸 În biserica ortodoxă din Cana Galileii se păstrează două vase din piatră, asemănătoare celor de care Mântuitorului s-a folosit pentru a face prima Sa minune, la o nuntă.

Descoperim împreună

Citește textul de mai jos și pe cel din coloana alăturată și răspunde la întrebări.

Mântuitorul Hristos a binecuvântat familia la nunta din Cana Galileii. Acolo El a făcut prima Sa minune: a transformat apa în vin, pentru nuntași, la rugămintea mamei Sale și din dragoste pentru miri. Prin prezența Sa la nuntă, Mântuitorul a ridicat căsătoria la rang de taină.

- a. Unde a făcut Mântuitorul prima Sa minune?
- b. Cine a mai participat la nuntă, alături de Domnul Iisus Hristos?
- c. Care era numele mirelui de la nuntă?

Sfântul Simon Zilotul (†10 mai) era mirele din Cana Galileii. Odată cu Pogorârea Duhului Sfânt, acesta a început a propovădui și el, alături de Apostoli, Evanghelia în toată lumea. El a propovăduit în Mauritania, Africa și Britania.

🌸 Privește imaginea alăturată și descoperă răspunsul la ghicitoare.

Când Iisus și Maica Sfântă
Erau oaspeți la o nuntă
Ce-au văzut uimiți iudeii
Strânși în Cana Galileii?

Prefacerea apei în vin

Un strop
de înțelepciune

„Toți suntem fiii unei mari familii.”

Sfântul Ioan Gură de Aur

Nunta din Cana Galileii

„Ascultă, fiul meu, învățătura tatălui tău și nu lepăda îndrumările mamei tale. Căci ele sunt ca o cunună pe capul tău și ca o salbă împrejurul gâtului tău. Fiul meu, de voiesc păcătoșii să te ademe-nească, nu te învoi.”

Pildele lui Solomon
1, 8-10

Aplicăm prin joc

1. Citește textul alăturat și scrie părerea ta cu privire la aceste învățături. Adaugă o învățatură primită de la părinții tăi.

2. Din textul de mai jos, câteva cuvinte au... căzut! Caută-le în paranteză și așază-le la loc. La final îți mai rămân câteva cu care să alcătuiesti un enunț.

Familia creștină este ca o mai mică. Cei care se căsătoresc formând o familie se numesc Persoanele din cadrul unei familii care se îngrijesc de bunăstarea copiilor sunt Membrii unei familii sunt prin dragoste.

(Dumnezeu, uniți, familia, binecuvintează, mama și tata, biserică, miri)

🔍 Caută pe internet informații despre Nazaret, locul unde a fost casa Sfinților Ioachim și Ana, bunicii Mântuitorului. Află care este darul României pentru biserica ridicată pe acest loc.

Lectură

Mai ia-mă-n poală, mamă dragă,
Că-i noapte-acum de tot,
Și-așa-i de lung și larg iatacul –
Mi-e somn de nu mai pot.
.....

Și când mi s-or închide ochii,
Ușor tu să mă pui
În pat, cum faci când stând
plecată
Zici: puiul mamei, pui!

Carmen Sylva, *Rugămintea*
Din volumul *Poveștile unei regine*

Sfinții Ioachim și Ana, părinții Maicii Domnului (†9 septembrie)

3. Citește lectura de pe coloana alăturată și scrie o compunere despre datoria de a ne cinsti părinții și care sunt responsabilitățile tale în familie. Dă-i un titlu potrivit. Adaugă compunerea în portofoliu.

4. **„O inimă plină de recunoștință.”** Desenează conturul unei inimi. Pe o altă foaie de hârtie desenează stropi și apoi decupează-i. Alcătuieste o listă cu gesturi, cuvinte, lucruri care exprimă recunoștința și mulțumirea față de părinți sau alte persoane din viața ta. Scrie pe picături cuvintele din listă și apoi lipește-le în interiorul inimii.

Încearcă acest joc cu prietenii, frații, părinții, întrebându-i: Tu cu ce îți umpli inima?

5. Între enunțurile de mai jos s-au strecurat câteva care nu sunt corecte. Descoperă-le și modifică-le astfel încât să devină și acestea adevărate.

a. O familie creștină se întemeiază pe iubire prin Sfânta Taină a Cununii. **A/F**

b. Familia primește în biserică sfaturi pentru a trăi frumos. **A/F**

c. În familie doar părinții au responsabilități. **A/F**

d. Prima familie binecuvântată de Dumnezeu a fost a lui Adam și a Evei. **A/F**

e. Sfântul Simon Zilotul este mirele de la Nunta din Cana Galileii. **A/F**

f. La nunta din Cana Galileii Domnul Hristos a transformat vinul în apă. **A/F**

6. Găsește, în careul de mai jos, cele 13 cuvinte ascunse (vertical și orizontal) care sunt legate de binecuvântarea familiei, membrii ei, prima familie de pe pământ.

F	A	M	I	L	I	A	P
N	W	A	C	A	U	C	A
U	E	M	A	D	B	O	R
N	V	A	N	A	I	P	I
T	A	T	A	M	R	I	N
A	H	A	R	X	E	I	T
G	A	L	I	L	E	I	I
B	I	S	E	R	I	C	A

Reținem

☀ Dumnezeu binecuvântează familia și în Biserică ea găsește ajutor pentru a trăi frumos.

☀ Familia creștină se întemeiază pe dragostea și pe respectul reciproc dintre soț și soție.

☀ Membrii familiei se sprijină unul pe altul și se ajută în mod necondiționat.

☀ În familie, fiecare membru își asumă responsabilități.

1. Privește desenele de mai sus. Descoperă unele dintre activitățile principale ale copiilor.

2. Alcătuieste enunțuri folosind imaginile.

Sfaturi bune

☀ lubește-i și ascultă-i pe părinții tăi.

☀ Fă-le bucurii în fiecare zi.

☀ Cinstește-i pe părinții tăi prin faptele, cuvintele și atitudinile tale.

☀ Apreciază dragostea, eforturile pe care părinții tăi le fac pentru a te ajuta să reușești.

Prietenia și porunca iubirii creștine

Sfânta Scriptură

„Mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are, ca suflul lui să și-l pună pentru prietenii săi.”

Ioan 15, 13

„Dacă vrei să-ți faci un prieten, fă-l punându-l la încercare și nu te grăbi să te încrezi în el!”

Înțelepciunea lui Isus Sirah 6, 7

- **altruism** = atitudine binevoitoare și dezinteresată.
- **toleranță** = atitudine îngăduitoare.

Ilinca privea îngândurată la colegii ei cum se jucau.

— Ilinca, la ce te gândești? o întrebă Ioan.

— La frumusețea prieteniei. Ioan, ce este pentru tine prietenia?

— Este o bucurie! Bucuria că există o persoană apropiată de tine cu care te joci. Aceasta te ajută cu sfaturi, te felițează de ziua ta, te încurajează, te sprijină în toate și se bucură pentru fiecare succes al tău. Ce bucurie este vizita unui prieten sau doar telefonul lui! Prietenia **se arată prin fapte**, nu prin vorbe.

La religie am învățat că **Dumnezeu este prietenul nostru**. Prietenia cu Dumnezeu **se întemeiază pe iubire și se păstrează prin credință și rugăciune**. Iubirea este cea mai mare poruncă a Mântuitorului. Când există respect reciproc și încredere, Dumnezeu picură iubire, iar prietenia ajunge să fie una adevărată și este un dar de la Dumnezeu.

O frumoasă prietenie a fost a Sfinților Vasile cel Mare și Grigorie Teologul, care s-au cunoscut la școală. Ei au căutat întâi iubirea lui Dumnezeu și s-au susținut în orice faptă bună.

— Ioan, să alegem cuvinte prin care să caracterizăm prietenia noastră.

Copiii au ales cuvintele: **încredere, sinceritate, respect, bucurie, iubire, bunătate, generozitate, toleranță, altruism, solidaritate**.

Înțelegem textul

1. Ce calități ar trebui să aibă un prieten?
2. Cine poate fi prietenul tău?
3. Cum te porți cu un prieten?

Aflăm mai mult

Cuvinte din Biblie despre prietenie:

- „Prietenul credincios este acoperământ tare; și cel ce l-a aflat pe el aflat-a comoară” (Înțelepciunea lui Isus Sirah 6, 14).
- „Untdelemnul și miresmele înveselesc inima, dar tot așa de dulci sunt sfaturile unui prieten care pornesc din suflet” (Pildele lui Solomon 27, 9).
- „Cu prietenul credincios nimic nu se poate asemăna și nu este măsură a bunătății lui” (Înțelepciunea lui Isus Sirah 6, 15).

Descoperim împreună

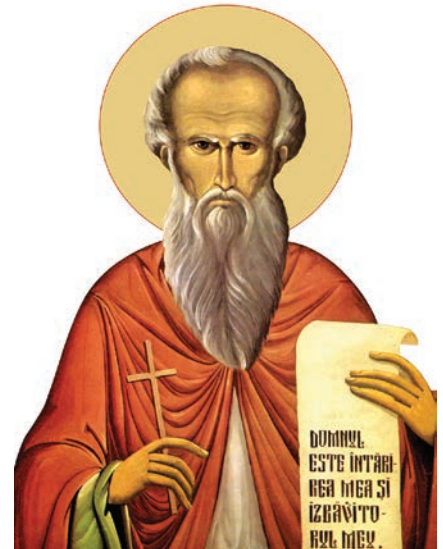
Citește textul și răspunde la întrebări:

Modelul desăvârșit de prietenie și de iubire este Mântuitorul Hristos. Sfinții Apostoli L-au urmat peste tot pe Domnul nostru Iisus Hristos și au fost martori la toate minunile Lui. Mântuitorul i-a îndemnat pe prietenii Săi, pe Sfinții Apostoli, să împlinească cuvântul Lui, iubind și ajutând pe oricine și, în cele din urmă, făcând totul în numele lui Dumnezeu.

- a. Cine este prietenul tuturor oamenilor?
- b. Cum dovedește cineva că este prieten cu Dumnezeu?

Mântuitorul Hristos și Sfinții Apostoli

Sfântul Gherman din Dobrogea (†29 februarie) a venit pe lume în același sat în care s-a născut și Sfântul Ioan Casian, în părțile Casimcei din nordul Dobrogei, către anul 368 d.H.

Investigație

Caută informații pe internet sau la biblioteca școlii/personală despre prietenia dintre Sfinții Vasile cel Mare și Grigorie Teologul sau dintre regele David și Ionatan.

1. Pe baza informațiilor aflate, notează dovezi ale adevăratei lor prietenii.

2. Alcătuieste o prezentare în text sau în imagini a faptelor de prietenie descoperite.

 Un strop
de înțelepciune

„Nu este bun mai mare decât a fi prietenul lui Dumnezeu.”

Sfântul Ioan Gură de Aur

„Cel care nu dojenește
Pe prieten când greșește,
Ci orice lucru va face
Le suferă și le tace,
Acel n-are niciodată
Dragoste adevărată,
Ci așa prietenie
Este o fățărnicie.”

Anton Pann

Joc de copii

Sfaturi bune

- 🌸 Fii alături de prietenul tău!
- 🌸 Învăță să accepți diferențele de personalitate dintre tine și prietenii tăi.
- 🌸 Prietenia se clădește treptat, cu răbdare și credință.
- 🌸 Încurajează-ți prietenul.
- 🌸 Nu lăsa neînțelegerile să distrugă prietenia.

Aplicăm prin joc

1. Citește textul lui Anton Pann de pe coloana alăturată, privește imaginile de mai jos și, folosind și cunoștințele de la orele de educație civică, prezintă însemnătatea prieteniei cu exemple din viața personală. Alcătuieste Decalogul prieteniei.

2. Continuă povestirea! Imaginează-ți că ești în situațiile de mai jos și vrei să ajuți.

Cum mă comport dacă sunt...

...în biserică, în timpul slujbei, cu doi prieteni care șușotesc și râd, deranjându-i pe ceilalți credincioși. Atunci eu...

...oprit de un coleg de clasă. Are ochii în lacrimi și-mi spune că nu are niciun prieten cu care să se joace. Ceilalți colegi râd pe seama lui. Atunci eu...

3. Desenează, pe o foaie de hârtie, o floare cu mai multe petale și frunze. Pe fiecare petală a florii scrie câte un cuvânt care, pentru tine, exprimă însușirile prieteniei: *iubirea, dăruirea, credința, bucuria, comuniunea, solidaritatea, recunoștința, rugăciunea, sinceritatea*, etc. Pe frunzele florii, trece apoi numele prietenilor tăi. Aduagă desenul în portofoliu.

Reținem

- 🌸 O prietenie între oameni este adevărată atunci când suntem în primul rând prieteni ai Mântuitorului Hristos.
- 🌸 Adevăratul prieten este acela care simte la fel cum simți și tu.
- 🌸 Prietenia se vede la vreme de bucurie și la vreme de necaz.

Importanța exemplului personal de iubire creștină

Astăzi, la ora de religie, Ilinca și colegii ei au avut un invitat special, o fostă elevă a școlii, care la numai 24 de ani a făcut voluntariat în mai multe țări ale lumii. Ea i-a ajutat să înțeleagă valoarea exemplului personal de iubire creștină, prin **dăruire, solidaritate și compasiune**.

— Timp de două luni, a spus fosta elevă, am fost voluntară într-o școală pentru copii cu nevoi speciale din Iordania. Majoritatea elevilor aveau autism, probleme de auz sau de vorbire. Rolul meu era să ajut la desfășurarea orelor, prin jocuri și exerciții creative. La început, făceam figurine din plastilină și desenam, dar apoi m-am străduit să învăț culorile, animalele și numerele în limba arabă. Astfel, am putut să organizez și jocuri în care vorbeam cu copiii. Într-o zi, o fetiță, Taha, mi-a adus o scrisoare în semn de mulțumire pentru gestul meu. Atunci am simțit bucuria împlinirii cuvintelor Mântuitorului de a trăi pentru ceilalți, de a avea grijă de cei slabi.

În viață avem nevoie de modele. Biserica are ca **model pe Domnul Iisus Hristos**. Tot așa și noi ne putem alege modele dintre sfinți sau oamenii alături de care trăim, încât să devenim noi înșine modele.

„Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, așa încât să vadă faptele voastre cele bune și să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri.”

Matei 5, 16

De la copii pentru copii – o zi de voluntariat în Centrul social Provita din satul Valea Plopului, județul Prahova.

Sfânta Scriptură

„Toate vi le-am arătat, căci, ostenindu-vă astfel, trebuie să ajutați pe cei slabi și să vă aduceți aminte de cuvintele Domnului Iisus, căci El a zis: Mai fericit este a da decât a lua.”

Faptele Apostolilor 20, 35

- **autist** = persoană cu cerințe educaționale speciale.
- **compasiune** = sentiment de înțelegere, milă.
- **voluntar** = persoană care se oferă să realizeze ceva fără să ceară nimic în schimb.

Sfântul Onufrie cel Mare
(†12 iunie)

Sfinte Părinte Onufrie, ție, când erai copil, ți-a dat Pruncul Hristos o pâine mare și frumoasă; de aceea te rugăm ca, prin rugăciunile tale, să ne rânduiești și nouă toate cele spre trebuința trupului și sufletului, ca astfel să putem crește mari și să urmăm pilda vieții tale. Amin.

Rugăciune către
Sfântul Onufrie

Un strop de înțelepciune

„Celui care cere de la tine, dă-i;
și de la cel ce voiește să se îm-
prumute nu întoarce fața ta.”

Matei 5, 42

Înțelegem textul

1. Pe cine are Biserica drept model de iubire creștină?
2. Cine sunt oamenii cu nevoi speciale?
3. De ce este important să ne implicăm în acțiuni de voluntariat?

Aflăm mai mult

 Biserica Ortodoxă Română a ridicat în satele Valea Plopului și Valea Screzii, din județul Prahova, un centru social unde sunt îngrijiți, în prezent, peste 400 de copii fără părinți.

Descoperim împreună

Citește textul de mai jos și răspunde la întrebări:

Sfântul Onufrie era fiul unui împărat și a crescut într-o mănăstire. De mic se obișnuise să-i ceară călugărului de la bucătărie o bucată de pâine. Pleca mulțumit, rupându-și pentru sine o bucățică, iar cu restul dispărea în biserică. Călugării, care munceau de zor, se întrebau nedumeriți: oare ce face băiețelul cu pâinea?! Micul Onufrie se ducea la icoana Maicii Domnului cu Pruncul Iisus în brațe și așeza în fața icoanei bucată de pâine, spunând:

— Și Tu ești mic și poate Ți-o fi și Ție foame... Uite, Ți-am adus pâine proaspătă.

Într-o zi, când micul Onufrie a venit iar să ceară pâine, călugărul de la bucătărie i-a zis că nu va primi bucată de pâine. Să se ducă în biserică să ia pâinea de unde-a pus-o.

Nedumerit, băiețelul a plecat plângând. A intrat în biserică și a spus cu lacrimi în ochi:

— Dă-mi Tu de la Tine, că și eu Ți-am dat de multe ori.

Și îndată Pruncul Iisus i-a dat micuțului o pâine mare, frumoasă și caldă. Copilul a dus-o părintelui stareț și celorlalți călugări.

Toți au rămas uimiți de minunea săvârșită, iar starețul le-a împărțit tuturor din pâine, spre binecuvântare și învățătură.

- a. Cine este Sfântul Onufrie?
- b. Ce învățăm din viața micului Onufrie?

Aplicăm prin joc

1. Alege, dintre cuvintele de mai jos, calitățile sufletești de care dă dovadă omul care se implică în activități de voluntariat:

Iubire

Lăcomie

Credință

Invidie

Răbdare

Curaj

Blândețe

Mânie

Bunătate

Dăruire

2. Citește lectura alăturată. Scrie o compunere de 10–15 rânduri, cu titlul: „Împreună, putem face lucruri minunate”.

Pregătiri pentru Sfintele Paști în Biserica Sfânta Treime-Ghencea.

3. Doi elevi se vor așeza la capetele opuse ale clasei. Unul dintre ei va fi legat la ochi. Între cei doi se vor plasa diferite obstacole. Cel legat la ochi va încerca să treacă printre obstacole și să ajungă în celălalt capăt al sălii doar ascultând instrucțiunile verbale ale colegului său. La sfârșitul jocului se va discuta despre susținere, încredere, cooperare etc.

Reținem

☘ Dumnezeu așteaptă să ne asemănăm cu El și să fim noi înșine modele.

☘ Oricând putem oferi din darurile pe care le avem la îndemână: un cuvânt bun, o îmbrățișare sau un zâmbet.

Voluntari români într-o școală pentru copii cu nevoi speciale din Iordania.

Lectură

Ce m-a impresionat a fost faptul că într-o zi am mers la un centru unde se adunau copii cu nevoi speciale și se antrenau pentru concursuri sportive. Copiii alergau și, la un moment dat, unul dintre ei a căzut. Profesorii se străduiau să scoată timp bun și le tot ziceau: „mai repede”. Pe copii nu-i interesa timpul, se întorceau și îi ajutau pe cei căzuți. Au ideea de performanță, dar nu cea de competiție. Aleargă, dar dacă trebuie să ajute, ajută.

Delia Marinescu, jurnalist,
*Despre copilărie de la copiii
cu nevoi speciale din Iordania*

Sfaturi bune

- ☘ Fii milostiv, sincer, tolerant.
- ☘ Arată iubire față de toți oamenii.

LECTURĂ PENTRU SUFLET

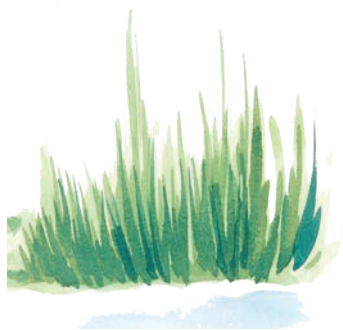
Porumbelul și furnica

La Fontaine

Pe cât îți stă-n putință, fii bun cu orișicine:
Adesea ai nevoie chiar de mai mici ca tine,
Cum am s-arăt prin două exemple, de îndată,
Atâta e în pilde povața de bogată.
De mult mai mici ființe e vorba de-astă dată.

Din limpezimea unui râu, sorbea un porumbel,
odată,
Când o furnică a căzut în mijlocul acelei ape.
Văzându-se, ca-ntr-un ocean, sărmana găză-ame-
nițată
Se străduia, din răspuțeri, dar în zadar, spre mal
să scape.
Zărind-o, porumbelul de milă-a fost cuprins
Și-un fir de iarbă – punte – pe apă i-a întins.
În felu-acesta ajutată,
Ajunse iar pe mal, salvată.
Acolo, sus, un oarecare
Desculț – fiind căldură mare –,
Având un arc la el,
Se pregătea să tragă în bietul porumbel,
Pe care-l și vedea
În oală cum fierbea.
Dar chiar atunci furnica îl pișcă de picior
Și omul se apleacă, iar pasărea, de zor,
O și pornește-n zbor,
Zburând cu ea-mpreună
Și supa bună.

Să cunoaștem mai mult

Citește cu atenție fabula, apoi rezolvă cerințele.

1. Ce a simțit porumbelul când furnica era să se înece?
2. Cum și-a arătat furnica recunoștința?
3. Imaginează-ți un dialog între furnică și porumbel după salvarea acestuia.
4. Realizați, în clasă, o cutie numită *Cutia faptelor bune*. Fiecare copil scrie pe un bilet faptele bune săvârșite și îl introduce în cutie. Ora următoare se citesc și se fac aprecieri.

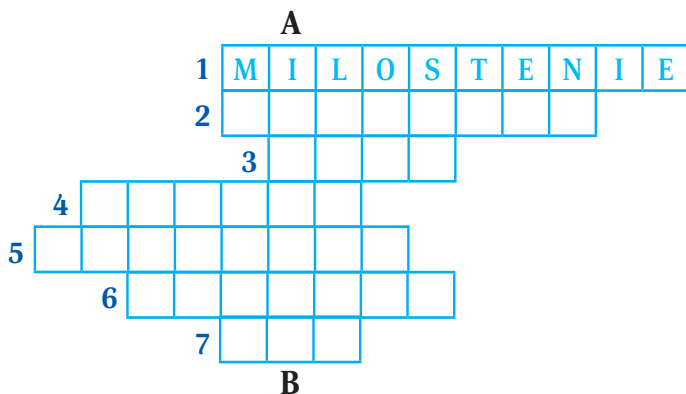
RECAPITULARE

Ne amintim:

- Cea mai mare poruncă pe care ne-a dat-o Dumnezeu este porunca iubirii.
- Îl iubim pe Dumnezeu păzind poruncile Lui.
- Regulile ne învață să trăim frumos cu El, cu noi înșine și cu ceilalți.
- Familia creștină are la bază iubirea și respectul.
- Prietenia cu Dumnezeu este cea mai frumoasă prietenie.
- Având pe Mântuitorul ca model de iubire creștină, vom ajunge să fim noi înșine modele pentru alții.

1. Desenează în caiet rebusul de mai jos și completează proverbele, după model. Vei descoperi pe verticala A – B numele celui mai frumos sentiment.

1. Când ai mult, dă mai mult; dacă ai puțin, dă mai puțin, dar nu pregeta să faci
2. Cine dă săracilor împrumută pe
3. Prietenul adevărat e cel care te sfătuiește de, nu cel care îți laudă nebuniile.
4. Prietenul la se cunoaște.
5. Mila și să nu te părăsească; scrie-le în inima ta!
6. Bine faci, bine
7. Dar din se face rai.

2. Citește cu atenție textul de mai jos. Scrie o compunere de 10–15 rânduri, cu titlul: „Dacă pot să te ajut, sunt fericit”, valorificând informațiile desprinse din textul dat și experiența de lectură.

Sfântul „pisălog”

Dar același glas sfântos
Îmi șoptește mlădios:
– Uite un copil sărman,
Dă-i lui mărul din ghiozdan!
Mai întâi m-am necăjit,
Dar pe urmă m-am gândit
Că eu am acasă mere,
Un lighean, și am și pere,
Iar mama, când am plecat,
Bani pentru pachet mi-a dat.
Dar copilul cel sărman
Poate n-are niciun ban;
I-aș putea fi de folos;
Și i-am dat mărul, voios.

Din volumul *Poezii cu iz de filocalii*,
Mănăstirea Diaconești

3. Realizează o investigație cu tema „Jocuri de ieri și de azi”. Formulează 3-4 întrebări pe care să le adresezi părinților, bunicilor sau altor rude, privind jocurile copilăriei lor. Notează pe o fișă asemănările și deosebirile dintre acestea. Prezintă rezultatul miniinterviului, însoțit de imagini sau desene.

Grilă pentru
autoevaluare

I.
FB – 4 enunțuri
corecte
B – 2 enunțuri
corecte
S – 1 enunț corect

II.
FB – 4 corespon-
dențe
B – 2 corespondențe
S – o corespondență

III.
FB – 4 cuvinte
corecte
B – 2 cuvinte corecte
S – 1 cuvânt corect

IV.
FB – 8-10 rânduri
B – 4-6 rânduri
S – 2-3 rânduri

EVALUARE

I. Apreciază cu A (adevărat) sau F (fals) următoarele enunțuri.

1. Moise a primit de la Dumnezeu Tablele Legii, pe Muntele Sinai.
2. De la venirea Mântuitorului, poruncile Decalogului nu mai sunt valabile.
3. Porunca a zecea spune că trebuie să ne respectăm părinții.
4. Copiii sunt datori față de părinții lor să-i iubească, să-i asculte, să se roage lui Dumnezeu pentru sănătatea și mântuirea lor și să-i ajute în toate.

II. Realizează corespondența dintre persoane și faptele lor.

A	B
a. Simon Zilotul	1. Pruncul Iisus mi-a dat o pâine mare, frumoasă și caldă.
b. Moise	2. La nunta mea Mântuitorul Hristos a făcut prima Sa minune.
c. David	3. Am fost alături de Mântuitorul la Schimbarea la Față.
d. Onufrie	4. Regele Saul era invidios pe mine.

III. Literele cuvintelor subliniate s-au amestecat. Copiază textul în caiet și așază-le corect.

1. Prietenia adevărată se întemeiază pe **bireiu**.
2. Iubirea este cea mai mare **cărupo** a Mântuitorului.
3. Adevăratul **tenepri** se implică sufletește, nu rămâne indiferent.
4. Prietenia între oameni este **tăravăade**, atunci când suntem în primul rând prieteni ai lui Dumnezeu.

IV. Ajută-i pe piticii Albei-ca-Zăpada să alcătuiască un text de 8-10 rânduri, cu titlul „Sunt un exemplu pentru cei din jur?”, valorificând informațiile din lecțiile studiate.

DOMENIUL
Mari sărbători creștine

Nașterea Domnului

Învierea Domnului

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE

Nașterea Domnului, vestire și împlinire

1. Prorocii, vestitori ai Nașterii lui Hristos
2. Magii, în căutarea Pruncului Iisus
3. Întâmpinarea Pruncului Iisus de către dreptul Simeon

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE

De la Florii la Înviere

4. Cu Hristos, în Săptămâna Patimilor
5. Femeile mironosițe pe drumul Golgotei și în Duminica Învierii

Lectură pentru suflet
Recapitulare. Evaluare

Prorocii, vestitori ai Nașterii lui Hristos

Gândul că poartă numele unui mare proroc îi aduce Ilincăi în suflet, de fiecare dată, pace și bucurie. Și tot bucurie îi picură în suflet apropierea sărbătorilor de Crăciun. La ora de religie, aflând că vor învăța despre proroci și rolul lor în pregătirea venirii Mântuitorului, a ascultat cu atenție cuvintele doamnei profesoare:

— Dragii mei, prorocii au fost **oameni credincioși**. Sub inspirația Duhului Sfânt, aceștia **au vestit lumii evenimente care urmau să se întâmple**. Și-au desfășurat activitatea, de regulă, în mijlocul poporului evreu. Principalul eveniment vestit de ei a fost **Nașterea Mântuitorului Hristos**. Cu sute de ani înainte, aceștia le-au dezvăluit oamenilor **când, unde și în ce împrejurări** va veni în lume Fiul lui Dumnezeu. Începând cu Moise și încheind cu Sfântul Ioan Botezătorul, prorocii sau profeții, cum mai erau numiți, au vorbit oamenilor despre iubirea lui Dumnezeu. Acesta, din dragoste față de noi, L-a trimis pe Fiul Său în mijlocul nostru. Îi putem numi așadar mesageri ai iubirii Sale.

Mare parte dintre ei **au consemnat** voia lui Dumnezeu descoperită lor. După întinderea scrierilor, au fost grupați în proroci mari și mici. Cărțile lor se regăsesc în Sfânta Scriptură.

Toate profețiile despre Nașterea Domnului s-au împlinit la plinirea vremii. Atunci, într-un staul din Betleem, S-a născut, din Sfânta Fecioară Maria, Pruncul Iisus.

Sfânta Scriptură

„Iată, Fecioara (...) va naște fiu și vor chema numele lui Emanuel.”

Isaia 7, 14

- **inspirație** = (aici) descoperire dumnezeiască.
- **plinirea vremii** = expresie biblică; desemnează timpul venirii Mântuitorului Hristos în lume.

Înțelegem textul

1. Cine au fost prorocii?
2. Care a fost rolul lor în istoria omenirii?
3. Ce evenimente au profețit?
4. Când s-au împlinit cele prorocite de ei?

Aflăm mai mult

- ⚙ Prorocul Daniel a vestit momentul Nașterii lui Hristos.
- ⚙ Profetul Miheia a anunțat locul în care se va naște: Betleem.
- ⚙ Isaia a vestit că se va naște dintr-o Fecioară.
- ⚙ Osea a prorocit fuga în Egipt a familiei sfinte, după Nașterea Pruncului Iisus.
- ⚙ Prorocii ocupă un loc important în pictura și cultul ortodox.

Scena Nașterii Domnului încadrată de portretele Sfinților Proroci

Descoperim împreună

1. Citește textele de mai jos și rugăciunea de pe coloana alăturată, apoi răspunde cerințelor:

⚙ „Și tu, Betleeme (...), deși ești mic între miile lui Iuda, din tine va ieși stăpânitor peste Israel, iar obârșia Lui este dintru început, din zilele veșniciei” (Miheia 5, 1).

⚙ „Și s-a suit și Iosif din Galileea, din cetatea Nazaret, în Iudeea, în cetatea lui David care se numește Betleem, pentru că el era din casa și din neamul lui David. Ca să se înscrie împreună cu Maria, cea logodită cu el, care era însărcinată. Dar pe când erau ei acolo, s-au împlinit zilele ca ea să nască și a născut pe Fiul său, Cel Unul-Născut, și L-a înfășat și L-a culcat în iesle, căci nu mai era loc de găzduire pentru ei” (Luca 2, 4-7).

a. Identifică profetul căruia îi aparține profeția din primul text.

b. Numește aspectul profețit din viața Mântuitorului.

c. Prezintă împrejurările împlinirii profeției.

2. Folosind Sfânta Scriptură sau Biblia online, descoperă, cu ajutorul profesorului de religie:

a. Alte profeții despre Nașterea Domnului.

b. Alte aspecte din viața Mântuitorului Hristos, prorocite în Vechiul Testament.

„Sfintele cuvinte ale prorocilor iau sfârșit, că iată, Fecioara vine să nască pe Dumnezeu cu trup, în cetatea Betleemului, înăuntrul peșterii. Toată făptura să se îmbogățească, să se bucure și să dănuiască!”

Rugăciune din slujba numită utrenie

Un strop de înțelepciune

„Oricine poate fi proroc. Spune-i celui ce lucrează binele că va fi răsplătit.”

Sfântul Nicolae Velimirovici

„Cântare de laudă să aducem prorocilor lui Dumnezeu, lăudând pe Osea și pe Miheia, pe Sofonie și pe Avacum, pe Zaharia, pe Iona, pe Agheu și pe Amos cu Avdie, pe Maleahi, pe Naum, pe Isaia, pe Ieremia și pe Iezechiel, împreună cu Daniel, cu Ilie și cu Elisei.”

Mineiul lunii decembrie, Duminica Sfinților Strămoși

Aplicăm prin joc

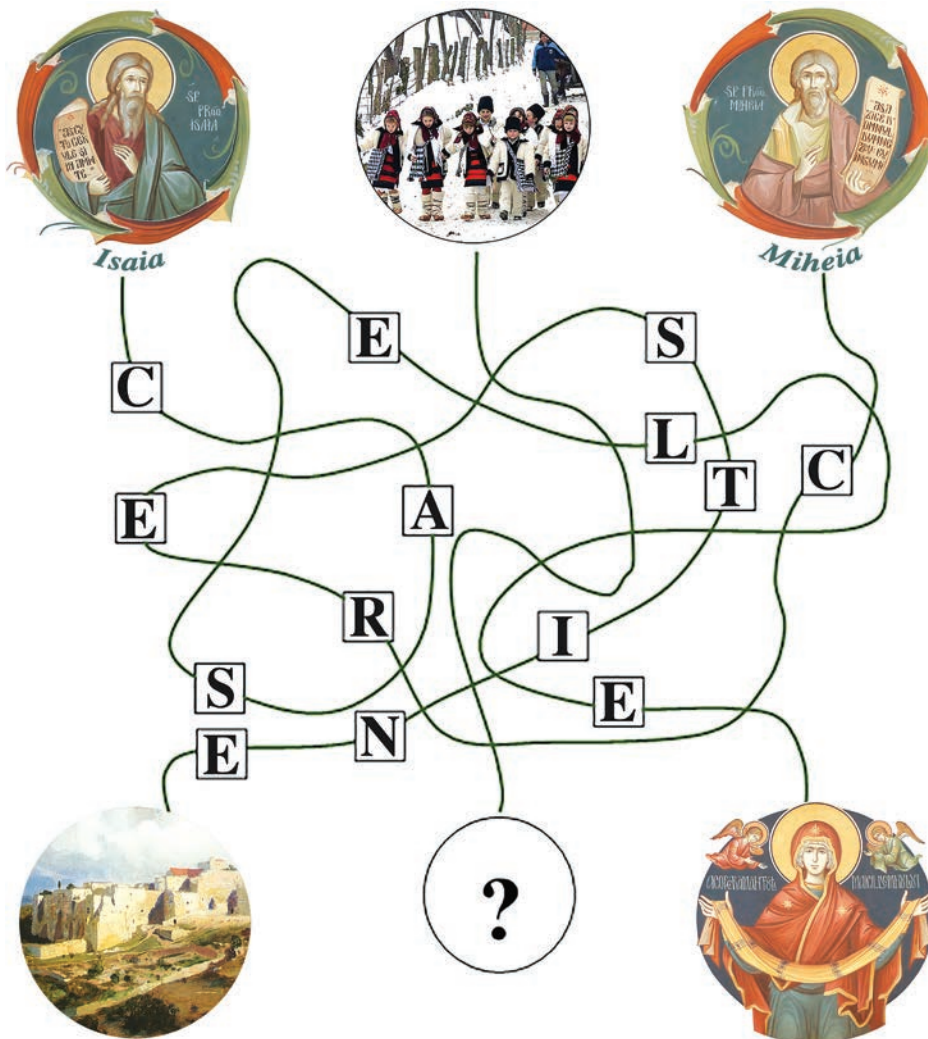
1. Citește textul de mai jos și fragmentul din Mineiul lunii decembrie, apoi rezolvă cerințele:

Vântul puternic al sfârșitului de toamnă, din dorința de a mătura pământul de frunzele ruginii și a-l pregăti pentru întâmpinarea fulgilor de zăpadă, a amestecat și silabele următoarelor cuvinte: I-A-I-SA, RE-MI-IE-A, IE-CHI-EL-ZE, NI-EL-DA.

a. Restabilește ordinea silabelor și descoperă numele celor patru proroci mari.

b. Identifică numele altor proroci.

2. Prin colindat ne asemănăm prorocilor, vestind Nașterea Domnului. Parcurge corect labirintul de mai jos, făcând legătura între proroci și cele prorocite de ei, și descoperă destinația colindătorilor. Cu termenii descoperiți alcătuiește o propoziție.

Lectură

O, ce veste minunată!

O, ce veste minunată!
În Betleem ni s-arată
Astăzi S-a născut
Cel fără de-nceput
Cum au zis prorocii.

Că la Betleem Maria
Săvârșind călătoria,
Într-un mic sălaș,
Lângă-acel oraș,
A născut pe Mesia.

Pe Fiul în al Său nume,
Tatăl L-a trimis în lume,
Să Se nască
Și să crească,
Să ne mântuiască.

3. Prorocii sau profeții au grăit dinainte evenimente ce aveau să se întâmple, întrucât Dumnezeu i-a inspirat. Momentul Nașterii Domnului vestit de Prorocul Daniel este sărbătorit de creștini, în fiecare an, la 25 decembrie. Compune o urare pe care să o adrezezi persoanelor dragi, cu ocazia acestei sărbători.

Prorocul Daniel vestește poporului momentul Nașterii Domnului.

4. Pornind de la textul alăturat, discută cu profesorul despre modul în care îi putem cinsti pe proroci.

Reținem

- ⊗ Prorocii au vestit venirea în lume a Mântuitorului Hristos.
- ⊗ Ei au descoperit oamenilor când, unde și în ce împrejurări Se va naște Iisus.
- ⊗ Șirul prorocilor începe cu Moise și se încheie cu Sfântul Ioan Botezătorul.
- ⊗ După scrierile lor, îi împărțim în proroci mari și mici.
- ⊗ Adevărind cele profețite, Iisus S-a născut la Betleem, din Sfânta Fecioară Maria.

Sfântul Proroc Ilie
(†20 iulie)

„Bucură-te, cel ce ai fost ales vestitor al adevărului și al bunei cinstiri a lui Dumnezeu;

Bucură-te, Ilie, mărite proroc și înaintea mergător al celei de-a doua veniri a lui Hristos!”

Acatistul
Sfântului Proroc Ilie

Sfaturi bune

- ⊗ Conștientizează că adevăratele profeții vin, prin oameni sfinți, de la Dumnezeu.
- ⊗ Roagă-L pe Dumnezeu să te lumineze în alegerile pe care le faci.

Magii, în căutarea Pruncului Iisus

Sfânta Scriptură

„Și iată, steaua pe care o văzuseră în Răsărit mergea înaintea lor, până ce a venit și a stat deasupra, unde era Pruncul.”

Matei 2, 9

- **a anima** = a însufleți.
- **cititor în stele** = astrolog.
- **smirnă** = rășină extrasă din scoarța unui arbore exotic.

Vacanța de iarnă bate la geam odată cu primii fulgi de nea. Emoția serbării de Crăciun animă întreaga clasă: copiii pregătesc cu entuziasm sceneta Nașterii Domnului. Ilinca a primit rolul Fecioarei Maria; cunoaște bine personajul. Trei colegi însă, primind rolul magilor, îi cer doamnei învățătoare mai multe lămuriri. Doamna, cu zâmbetu-i cald, le spune:

— Sfântul Evanghelist Matei scrie că la nașterea Pruncului Sfânt au venit să I se închine **magii de la Răsărit**. Aflând Irod că s-a născut un rege, de teamă că-și va pierde tronul, I-a pus gând rău. Irod nu înțelesese că Iisus este Împărat veșnic al cerului și al pământului. De aceea, cu vicleșug a cerut magilor ca, după ce Îl vor găsi, să-i spună unde este, să meargă și el să I se închine. De la Răsărit până la Betleem, magii au fost călăuziți de **o stea minunată**, care s-a oprit deasupra locului unde se afla Pruncul. Intrând, aceștia **i-au adus daruri: aur** ca unui împărat, **tămâie** ca unui Dumnezeu și **smirnă** ca unui arhieru. Înștiințați în vis de către Dumnezeu de planul regelui, magii **s-au întors la casele lor pe altă cale**.

Tradiția îi consideră **regi înțelepți, cititori în stele** și ne spune numele lor: Melchior, regele Persiei, Gașpar, regele Indiei, și Baltazar, regele Arabiei.

Diversitatea magilor este un îndemn la toleranță și o dovadă că Hristos a venit pentru mântuirea întregii lumi.

Înțelegem textul

1. Cine au fost magii?
2. Cum au fost călăuziți spre locul nașterii Domnului Iisus?
3. Ce daruri I-au adus Pruncului?
4. De ce s-au întors în țara lor pe altă cale?

Aflăm mai mult

🌸 Alături de magi s-au închinat Pruncului și păstorii din apropiere, cărora Dumnezeu le-a vestit nașterea Fiului Său prin înger.

🌸 Închinarea magilor ne arată că pe Dumnezeu Îl pot cunoaște nu doar cei cărora li se descoperă în mod direct, asemenea păstorilor, ci toți oamenii dornici să-L cunoască, având la dispoziție pentru aceasta creația Sa.

🌸 Biserica Romano-Catolică îi consideră pe cei trei magi sfinți și îi sărbătorește la 6 ianuarie, zi în care se oferă cadouri.

🌸 În Biserica Ortodoxă, deși nu au o sărbătoare anume, magii sunt prezenți în două creații importante: icoana și Troparul Nașterii Domnului.

Descoperim împreună

Citește textul de mai jos, Troparul Nașterii Domnului și următoarele fragmente din Scriptură: Matei 2, 1-15 și Luca 2, 1-16, apoi răspunde la întrebări:

„Domnul Iisus născându-Se în Betleemul Iudeii, magii venind de la Răsărit s-au închinat lui Dumnezeu, Celui ce S-a întrupat; și îndată deschizându-și vistieriile, I-au adus daruri scumpe: aur lămurit, ca unui Împărat al veacurilor; tămâie, ca unui Dumnezeu al tuturor (...); și smirnă, ca Unuia ce este veșnic. Toate neamurile veniți să ne închinăm Celui ce S-a născut spre mântuirea sufletelor noastre” (Mineiul lunii decembrie, ziua a douăzeci și cincea).

- a. Ce dovedește Dumnezeu prin întruparea Fiului Său?
- b. Ce fac creștinii în ziua de Crăciun?
- c. Care este motivul venirii Mântuitorului Hristos în lume?

Nașterea Domnului

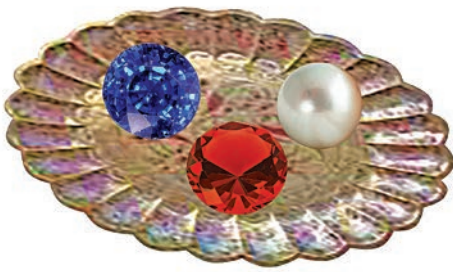
„Nașterea Ta, Hristoase,
Dumnezeul nostru, răsă-
rit-a lumii Lumina cunoș-
tinței; că întru dânsa cei
ce slujeau stelelor de la
Stea s-au învățat să se în-
chine Ție, Soarelui drep-
tății, și să Te cunoască pe
Tine, Răsăritul cel de sus,
Doamne, slavă Ție!”

Troparul
Nașterii Domnului

Un strop de înțelepciune

Vom fi asemenea magilor
dacă vom reuși ca „pe noi înși-
ne și unii pe alții și toată viața
noastră lui Hristos Dumnezeu
să o dăm!”

Sfânta Liturghie

Lectură

Al patrulea mag

O veche tradiție vorbește despre un al patrulea mag, Artaban. Acesta îi pregătise Pruncului trei pietre prețioase, dar a întârziat la reunirea magilor și a parcurs drumul spre Betleem singur. Ajungând după dispariția stelei, i-a fost greu să-L găsească pe Iisus. Dragostea de Dumnezeu l-a determinat să-L caute peste 30 de ani, de fiecare dată ajungând într-un loc de unde Hristos tocmai plecase. În acest timp, a dăruit cele trei pietre: prima unui bătrân sărman și vătămat, a doua pentru salvarea vieții unui copil, iar ultima pentru răscumpărarea unei tinere din robie. L-a găsit pe Hristos în momentul răstignirii, rușinat că nu mai are nimic de dăruit. Mântuitorul l-a mângâiat însă, mulțumindu-i pentru darurile aduse prin intermediul aproapelui, spunându-i că aceia care Îl iubește pe Dumnezeu își revarsă dragostea asupra semenilor.

După Leon Magdan,
*Cele mai frumoaseilde
și povestiri creștin-ortodoxe*

Aplicăm prin joc

1. Pornind de la evenimentul Nașterii Domnului, alcătuieste un dialog de 8–10 replici între cei trei magi și Fecioara Maria alături de Pruncul Sfânt.

2. Citește lectura alăturată, apoi spune ce cadou i-ai aduce Pruncului Iisus dacă ai fi în locul celui de-al patrulea mag? Argumentează alegerea făcută. În zilele noastre, cum îi putem aduce daruri lui Dumnezeu?

3. În imaginile de mai jos, literele mari indică persoane, literele mici indică obiecte, iar cifrele de pe hartă indică locuri. Combină-le și alcătuieste enunțuri, după model:

1-D-b → Venind din Răsărit, magii au urmat steaua până la locul unde se născuse Pruncul Sfânt.

4. Pornind de la colindul alăturat dedicat magilor, numiți popular „crai”, și de la Icoana Nașterii Domnului, realizează, la alegere, un desen, un colaj sau o compunere în care să evidențiezi persoanele care au avut un rol important la Nașterea Domnului.

Icoana Nașterii Domnului

5. Folosindu-te de cunoștințele dobândite la educație muzicală, cântă împreună cu profesorul de religie colindul *Trei crai de la Răsărit*, reprodus pe coloana alăturată.

Reținem

❁ Cei trei magi au fost regi înțelepți din Răsărit, care, studiind stelele, creația lui Dumnezeu, au descoperit venirea în lume a Domnului Iisus Hristos.

❁ Ei au venit la Betleem să se închine Pruncului Sfânt, aducându-I daruri: aur, smirnă și tămâie.

❁ Magii sunt dovada vie că oricine dorește Îl poate cunoaște pe Dumnezeu, întrucât Dumnezeu Se descoperă întregii lumi prin creația Sa.

❁ Exemplul lor este un îndemn la milostenie.

Lectură

Trei crai de la Răsărit

Trei crai de la Răsărit
Spre stea au călătorit
Și-au mers după cum citim
Până la Ierusalim
Acolo dac-au ajuns
Steaua-n nori li s-a ascuns
Și le-a fost a se plimba
Prin oraș a întreba.

Unde S-a născut, zicând:
Un crai mare de curând?
Iar Irod împărat
Auzind s-a tulburat.
Pe crai grabnic i-a chemat
Și în taină i-a-ntrebat
Ispitindu-i vru setos
Ca să afle pe Hristos.

Craii dacă au plecat
Steaua iar s-a arătat
Și a mers pân'a stătut
Und' era Pruncul născut.
Și cu toți s-au bucurat
Pe Hristos dac-au aflat
Cu daruri s-au închinat
Ca unui Mare-mpărat.

Sfaturi bune

❁ Mulțumește-I lui Dumnezeu pentru trimiterea Fiului Său în lume.

❁ Închină-te lui Dumnezeu.

❁ Sporește în cunoașterea lui Dumnezeu.

❁ Oferă daruri lui Dumnezeu și semenilor.

Întâmpinarea Pruncului Iisus de către dreptul Simeon

Ilinca așteaptă astăzi vizita nașilor, persoane pe care le îndrăgește și le respectă foarte mult. S-a pregătit întreaga săptămână pentru acest moment, dar acum este emoționată.

— Bine ați venit! le urează, deschizând ușa. Întâmpinându-vă, simt în suflet o mare bucurie și cinste asemenea dreptului Simeon când L-a întâmpinat pe Pruncul Iisus.

— Cunoști tu acel eveniment? întrebă cu admirație nașa.

— Da, am învățat la școală. **La 40 de zile de la Naștere, Fecioara Maria** a mers cu Pruncul Sfânt la templul din Ierusalim pentru a împlini Legea Domnului. Ea **a adus jertfă și a închinat Pruncul** lui Dumnezeu. Acolo au fost întâmpinați de prorocița Ana și de **dreptul Simeon, bărbat plin de Duh Sfânt**. Deși în vârstă, Dumnezeu îi vestise acestuia că nu va muri până ce nu va vedea pe Hristos, Mântuitorul lumii. Dreptul Simeon așteptase cu **răbdare și perseverență** momentul întâlnirii. El L-a luat pe Iisus în brațe și L-a binecuvântat pe Dumnezeu, mulțumindu-I pentru această cinste.

Sărbătoarea Întâmpinării Domnului de la 2 februarie ne vorbește despre nădejde, răbdare și statornicia în bine. Ne vestește bucuria întâlnirii cu Dumnezeu în rugăciune, în biserică sau în Sfânta Taină a Împărtășaniei.

Sfânta Scriptură

„Și iată era un om în Ierusalim, cu numele Simeon; și omul acesta era drept și temător de Dumnezeu.”

Luca 2, 25

• **Legea Domnului** = legea dată de Dumnezeu, prin Moise, poporului evreu; Decalogul.

• **perseverență** = stăruință, statornicie.

Înțelegem textul

1. De ce a mers Fecioara Maria cu Pruncul la templu?
2. Cine a fost dreptul Simeon?
3. Ce îi vestise Dumnezeu acestuia?
4. Care sunt calitățile prin care s-a evidențiat?
5. Când este sărbătorit evenimentul întâmpinării?

Aflăm mai mult

☀ Tradiția spune că dreptul Simeon a făcut parte din grupul celor 70 de bărbați înțelepți aleși să traducă Vechiul Testament din limba ebraică, limba vorbită de poporul evreu, în limba greacă.

☀ Traducând cartea Prorocului Isaia, s-a îndoit de profeția acestuia că Fecioara va naște pe Fiul lui Dumnezeu și a dorit să o șteargă.

☀ Îngerul Domnului l-a oprit, l-a încredințat de corectitudinea celor profețite și i-a spus că va trăi până când va vedea împlinirea profeției.

☀ A murit la vârsta de 360 de ani.

☀ Sfântul Simeon, sărbătorit la 3 februarie, este ocrotitorul copiilor mici.

Descoperim împreună

1. Citește textul de mai jos și fragmentul din Acatistul Sfântului Simeon, apoi rezolvă cerințele:

„Bucură-te, Cea ce ești plină de har, Născătoare de Dumnezeu Fecioară; că din tine a răsărit Soarele dreptății, Hristos Dumnezeuul nostru, luminând pe cei dintru întuneric. Veselește-te și tu, bătrânule drept, cel ce ai primit în brațe pe Izbăvitorul sufletelor noastre, Cel Ce ne-a dăruit nouă și Învierea” (Troparul Întâmpinării Domnului).

a. Numește persoanele pe care le cinștim cu ocazia acestei sărbători.

b. Identifică numirile atribuite Mântuitorului Hristos.

c. Prezintă una dintre lucrările lui Hristos în lume.

d. Precizează darul făcut de Domnul Iisus oamenilor.

2. Folosind o înregistrare audio sau internetul, ascultă împreună cu toți colegii Troparul Întâmpinării Domnului.

Sfântul și dreptul Simeon
(†3 februarie)

„Bucură-te, vederea
Celui Nevăzut cu ochii
sufletului;
Bucură-te, Sfinte și
Drepte Simeon, mărturisitorule al întrupării
Cuvântului!”
Acatistul
Sfântului Simeon

*Un strop
de înțelepciune*

Fiecare zi este o întâlnire cu Dumnezeu în care Îl putem întâmpina cu credință și fapte bune.

Sfântul și dreptul Simeon

Aplicăm prin joc

1. Completează spațiile libere cu termenii corespunzători din paranteză:

Întâmpinarea este un eveniment important în viața Mântuitorului, pentru că reprezintă momentul în care Dumnezeu întrupat se întâlnește cu poporul Său,, în persoana dreptului și a Ana.

(Israel, Hristos, Simeon, prorociței, Domnului)

2. Pornind de la lectura alăturată, scrie un text de 5-8 rânduri în care să prezinți rolul și importanța sfinților în viața noastră.

3. Ajută-l pe dreptul Simeon să culeagă roadele iubirii de Dumnezeu. Notează-le și, împreună cu colegul de bancă, găsește sinonime pentru acestea. Alcătuieste enunțuri cu trei dintre ele.

Lectură

Cinstea dreptului Simeon

Sfântul Petru Atonitul (...), comandant de oști, a fost luat prizonier și aruncat în temniță (...). El se ruga cu lacrimi Sfântului Nicolae să-L roage pe Dumnezeu să scape de acolo, făgăduind că își va dăruia, după aceea, toată viața lui Dumnezeu.

Sfântul Nicolae i s-a înfățișat în vedenie și i-a spus că, deși el duce rugăciunea la Dumnezeu, Dumnezeu întârzie eliberarea lui (...). L-a sfătuit pe Petru să se roage Sfântului și Dreptului Simeon, care este foarte ascultat înaintea lui Dumnezeu (...). Petru a început să se roage, iar Sfântul Simeon a apărut și a atins lanțurile lui Petru cu toaigul său și ele s-au topit precum ceara. Deschizând ușa temniței, sfântul l-a scos pe Petru afară.

Sfântul Nicolae Velimirovici,
Proloagele de la Ohrida

4. Citește textul de pe coloana alăturată și privește cu atenție imaginea de mai jos.

Rugăciunea dreptului Simeon, rostită la întâmpinarea Pruncului Iisus, a devenit o bine-cunoscută cântare la slujba de seară, numită vecernie. Inspirându-te din aceasta, alcătuiește o scurtă rugăciune de mulțumire adresată lui Dumnezeu.

Întâmpinarea Domnului

5. Pe o coală de hârtie, realizează un desen cu darul pe care vrei să l-i aduci lui Dumnezeu ca mulțumire pentru viața ta. Păstrează desenul în portofoliu.

Reținem

🌸 La 40 de zile de la Naștere, Fecioara Maria a mers cu Pruncul Sfânt la templul din Ierusalim să aducă jertfă de mulțumire lui Dumnezeu.

🌸 Acolo au fost întâmpinați de dreptul Simeon, bărbat credincios, plin de Duh Sfânt.

🌸 Sfântul și dreptul Simeon este un exemplu de răbdare și perseverență pe calea binelui.

🌸 În fiecare an, la 2 februarie, creștinii sărbătoresc Întâmpinarea Domnului, iar la 3 februarie pe dreptul Simeon.

Rugăciunea dreptului Simeon

„Acum slobozește pe robul Tău, după cuvântul Tău, în pace, că ochii mei văzură mântuirea Ta, pe care ai gătit-o înaintea feței tuturor popoarelor, lumină spre descoperirea neamurilor și slava poporului Tău.”

Luca 2, 29-32

🌸 Descoperă răspunsul la ghicitoare.

E bătrân, cu barba albă,
Îi iubește pe copii.
Nu e moș, n-are desagă;
Cine este, spune, știi?

Dreptul Simeon

Sfaturi bune

- 🌸 Fii răbdător!
- 🌸 Perseverează în săvârșirea binelui.
- 🌸 Descoperă-L pe Dumnezeu prin credință.
- 🌸 Mulțumește-I lui Dumnezeu prin faptele tale.

Cu Hristos, în Săptămâna Patimilor

Sfânta Scriptură

„Căci Dumnezeu așa a iubit lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică.”

Ioan 3, 16

- **asin** = măgar.
- **denie** = slujbă de seară din Săptămâna Patimilor.
- **finic** = palmier.
- **Osana** = ajută-ne, mântuiește-ne.
- **pătimire** = suferință, chin.
- **procesione** = ceremonie religioasă în cursul căreia credincioșii merg în coloană, cântând imnuri și rostind rugăciuni.

Ilinca radiază de fericire, asemenea soarelui primăvăratic. Este mulțumită că, întocmai Sfinților Apostoli, L-a însoțit pe Hristos în Săptămâna Patimilor, ultima din viața Lui.

Mama i-a pregătit o surpriză: cu o săptămână înainte de Paști, au mers în procesiunea de Florii. A retrăit bucuria celor care L-au întâmpinat pe Iisus ca pe un Împărat. Deși El **a intrat în Ierusalim** smerit, călare pe mânzul unei asine, locuitorii au făcut covor din haine. Cu ramuri de finic în mâini, cântau: „Osana! Binecuvântat este cel ce vine întru numele Domnului!”

Apoi, seară de seară, au participat la denii. A înțeles că primirea triumfală i-a nemulțumit pe bătrânii și căpeteniile popoului. Miercuri, aceștia s-au înțeles cu Iuda să-L vândă pentru 30 de arginți. Joi seara, Mântuitorul a cinat ultima oară cu ucenicii Săi. La **Cina cea de Taină** a săvârșit prima dată Sfânta Împărtășanie. Sfințind pâinea și vinul, a dat ucenicilor să guste, poruncind: „Aceasta să faceți spre pomenirea Mea!” Apoi au mers în **Grădina Ghetsimani** să se roage. Acolo L-au prins soldații chemați de Iuda. L-au dus la arhiereii Ana și Caiafa pentru judecată și apoi la Pilat. Deși L-a găsit **nevinovat**, pentru a face pe plac oamenilor răi, acesta L-a condamnat pe Hristos după legea romană. Până vineri, când a fost răstignit între doi tâlhari, a suportat multe pătimiri.

A îndurat toate **din dragoste pentru noi**, ca a treia zi, duminica, să ne aducă bucuria Învierii.

Înțelegem textul

1. Ce este Săptămâna Patimilor?
2. Cum descrii Intrarea Domnului în Ierusalim?
3. Care a fost cel mai important eveniment al zilei de joi?
4. De ce a acceptat Hristos să îndure toate pătimirile?

Aflăm mai mult

🌀 În Duminica Floriilor, la biserică se sfințesc ramuri de salcie care se împart credincioșilor; acestea amintesc de ramurile de finic ținute în mâini de oamenii care L-au întâmpinat pe Iisus în Ierusalim.

🌀 Ca să-L indice soldaților pe Iisus Hristos, Iuda a mers înaintea Lui și L-a sărutat pe obraz, folosind un gest de prietenie și respect drept un semn de trădare.

🌀 La denia de joi, preotul citește „Cele 12 Evanghelii”, texte din Sfintele Evanghelii care vorbesc despre toate pătimirile suferite de Mântuitorul Hristos pentru mântuirea noastră.

🌀 La denia de vineri, credincioșii cântă „Prohodul Domnului”.

Descoperim împreună

1. Citește textul de mai jos, apoi răspunde la întrebări:

Unul dintre cei mai apropiați ucenici ai Mântuitorului a fost Sfântul Apostol Ioan. Acesta, în semn de iubire, a stat cu capul pe pieptul lui Hristos la Cina cea de Taină și, tot ca dovadă a iubirii, l-a fost alături pe dealul Golgotei. Înțelegând frumusețea prieteniei izvorâte din iubire, a consemnat cuvintele lui Iisus:

„Aceasta este porunca Mea: să vă iubiți unul pe altul, precum v-am iubit Eu. Mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are, ca sufletul lui să și-l pună pentru prietenii săi. Voi sunteți prietenii Mei, dacă faceți ceea ce vă poruncesc” (Ioan 15, 12-14).

a. Cum și-a dovedit Hristos iubirea față de toți oamenii?

b. Prin ce fapte ne putem asemăna apostolilor Domnului?

2. Identifică însușirile prieteniei creștine, pornind de la următoarele locuri din Sfânta Scriptură: Pildele lui Solomon 17, 17; Înțelepciunea lui Isus Sirah 6, 14-16.

Intrarea Domnului în Ierusalim
(Duminica Floriilor).

Sfântul Apostol Ioan
(†26 septembrie)

 *Un strop
de înțelepciune*

„Până ce nu te dăruiești, n-ai dreptul să-ți spui că ai cunoscut iubirea.”

Liviu Rebreanu

Aplicăm prin joc

Intrarea Domnului în Ierusalim

Cina cea de Taină

Rugăciunea din Grădina Ghetsimani

Trădarea lui Iuda

Judecarea lui Iisus

Patimile Mântuitorului

Răstignirea Domnului

Golgota

Sfaturi bune

- 🌀 Fii smerit!
- 🌀 Fii iertător!
- 🌀 Ajută-ți prietenul la nevoie.

1. Transcrie în caiet cuvintele prin care Mântuitorul Hristos a întemeiat Sfânta Taină a Împărtășaniei și completează spațiile libere cu termenii corespunzători din paranteză:

Iar pe când mâncau ei,, luând și binecuvântând, a frânt și, dând, a zis: Luați, mâncați (...) Și luând paharul și, le-a dat, zicând: Beți dintru acesta toți. Aceasta să faceți spre Mea. (Matei 26, 26-28; Luca 22, 19)

(pâinea, ucenicilor, pomenirea, Iisus, mulțumind)

2. Asociază acțiunea din coloana A cu ziua săptămânii corespunzătoare din coloana B. Cu perechile rezultate, alcătuieste enunțuri. Unei zile îi pot corespunde mai multe acțiuni.

A

- a. Cina cea de Taină
- b. Răstignirea Domnului
- c. Rugăciunea din Grădina Ghetsimani
- d. Punerea lui Hristos în mormânt
- e. Înțelegerea dintre Iuda și căpetenii
- f. Intrarea Domnului în Ierusalim

B

1. luni
2. marți
3. miercuri
4. joi
5. vineri
6. sâmbătă
7. duminică

3. Răspunde corect la următoarele întrebări:

- a. Cum se numește săptămâna dinaintea Învierii Domnului?
- b. Când a întemeiat Iisus Taina Sfântă a Împărtășaniei?
- c. Pentru ce sumă a fost Domnul Iisus trădat de Iuda?

4. Analizează imaginile de pe coloana din stânga și identifică momentele în care ucenicii I-au fost alături lui Iisus.

Reținem

🌀 Săptămâna Patimilor, numită și Săptămâna Mare, este ultima săptămână din viața Mântuitorului Hristos pe pământ.

🌀 Ține de la Intrarea Domnului în Ierusalim (Duminica Florilor) până înainte de Sfintele Paști (Sâmbăta Mare).

🌀 În acest interval, Mântuitorul Hristos a pătit mult, acceptând toate din dragoste față de noi, ca, prin Învieria Sa de a treia zi, să aducă oamenilor bucuria mântuirii.

🌀 I-au fost alături ucenicii Săi, pe care i-a numit prieteni.

Femeile mironosițe pe drumul Golgotei și în Duminica Învierii

Este sfârșitul de săptămână mult așteptat: cel în care Soarele Dreptății, Hristos, va răsări pe bolta sufletelor noastre. Urmează Duminica Învierii; Ilinca și mama ei s-au pregătit de zor: au vopsit ouă, au copt pască și cozonaci.

- Pentru ce am făcut toate aceste pregătiri?
- Ca să ne asemănăm femeilor mironosițe, Ilinca.

Citindu-i nelămurirea pe chip, mama continuă:

— Ele au fost **femei foarte credincioase**, apropiate Mântuitorului. L-au urmat și I-au slujit în timpul vieții Sale pe pământ. S-au îngrijit nu doar de masa Lui și a ucenicilor, ci și de propriile suflete. Au ascultat cu drag învățătura Sa. Au fost prezente, alături de Maica Domnului, la suferințele lui Hristos. L-au însoțit cu **devotament** pe drumul Golgotei. Duminică, dis-de-dimineăță, Maria Magdalena, Maria mama lui Iacov și Salomeea au mers la mormânt. Aveau cu ele mir ca să ungă trupul Mântuitorului, după tradiție. Au găsit piatra de la intrare răsturnată, iar un înger le-a întâmpinat spunând că Iisus a înviat. Au fost primele cărora li S-a arătat Hristos, dovedind cinstea de care s-au învrednicit. Astfel, au devenit **cele dintâi vestitoare ale Învierii** Domnului.

Urmându-le exemplul, în această perioadă sfântă este bine să ne îngrijim de cele lumești, dar mai ales de cele sufletești. Să mărturisim tuturor, cu bucurie: „Hristos a înviat!”

Sfânta Scriptură

„Și înviind dimineăța, în ziua cea dintâi a săptămânii (duminică), El s-a arătat întâi Mariei Magdalena (...). Acea, mergând, a vestit pe cei ce fuseseră cu El.”

Marcu 16, 9-10

- **Golgota** = numele dealului pe care a fost răstignit Hristos.
- **mir** = untdelemn sau ulei aromat și sfințit.
- **mironosițe** = femeile care au adus mir la mormântul Domnului Iisus pentru a-i unge trupul.

Icoana Sfințelor Femei
Mironosițe

„Foarte de dimineață
mironosițele au alergat
la mormântul Tău, tângu-
indu-se; dar înaintea lor
a stat îngerul și a zis: Vre-
mea tânguiri a încetat,
nu mai plângeți, ci Apos-
tolilor spuneți învierea.”

A treia cântare
din Binecuvântările
Învierii

Un strop de înțelepciune

„Dumnezeu, prin învierea Lui,
îi «condamnă» pe oameni la ne-
murire.”

Sfântul Iustin Popovici

Înțelegem textul

1. Cine au fost femeile mironosițe?
2. Cum și-au arătat ele devotamentul față de Hristos?
3. Ce putem face pentru a le urma exemplul?

Aflăm mai mult

🌸 În semn de prețuire, Biserica le-a închinat femeilor mironosițe o zi de sărbătoare: Duminica a treia după Paști, ziua femeii creștine.

🌸 Pe drumul spre Golgota, Veronica, una dintre femeile mironosițe, l-a șters Domnului Iisus sudoarea de pe frunte cu o pânză, chipul Său imprimându-se pe aceasta. Pânza, care poartă numele de mahramă, este considerată prima icoană nefăcută de mână omenească și este pictată pe catapetesmele bisericilor.

🌸 Din grupul femeilor mironosițe au făcut parte și surorile lui Lazăr: Marta și Maria, sărbătorite la 8 februarie.

🌸 Salomeea, sărbătorită la 3 august, a fost mama Sfinților Apostoli Ioan și Iacov, iar Maria lui Cleopa, sărbătorită la 23 mai, a fost mama Sfinților Apostoli Iuda Tadeu și Iacov.

Descoperim împreună

1. Analizează icoana femeilor mironosițe; cu ajutorul profesorului de religie, identific-o pe protectoarea lor și a tuturor femeilor credincioase.

2. Trei dintre Binecuvântările Învierii, cântări din utrenia de duminică, amintesc despre femeile mironosițe.

Citește textul de pe coloana alăturată, apoi răspunde la întrebări:

- a. Când au mers femeile mironosițe la mormântul lui Hristos?
- b. Care era starea lor sufletească în acel moment?
- c. Cine le-a întâmpinat?
- d. Ce mesaj și ce îndemn le-a transmis îngerul?

3. Pornind de la textul lecției, numește cel puțin două virtuți ale femeilor mironosițe.

Aplicăm prin joc

1. Alege varianta corectă de răspuns:

A. Femeile mironosițe au fost persoane foarte:

a. egoiste; b. credincioase; c. grăbite.

B. Mahrama Sfintei Veronica este pictată pe:

a. turlă; b. catapeteasmă; c. ușile împărătești.

C. Femeile mironosițe sunt vestitoare ale:

a. Nașterii; b. Învierii; c. Înălțării.

2. Citește poezia de pe coloana alăturată, privește imaginea de mai jos și rezolvă cerințele:

a. Scrie o compunere de 8-10 rânduri în care să prezinți cum întâmpini sărbătoarea Învierii Domnului.

b. Realizează o felicitare pentru mama sau bunica ta, pe care să i-o oferi în duminica a treia după Înviere.

Sfânta Veronica
(†12 iulie)

Icoana Învierii Domnului

Reținem

- Femeile mironosițe L-au urmat și L-au slujit pe Hristos.
- Au dat dovadă de curaj, izvorât din credința în Dumnezeu.
- Le-a revenit cinstea de a fi primele vestitoare ale Învierii Mântuitorului Hristos.
- Învierea lui Hristos este cea mai mare sărbătoare creștină.
- Prin Învierea Sa, Mântuitorul ne-a adus în suflet bucuria vieții veșnice.

Lectură

.....
Și cât e de frumos în sat!
Creștinii vin tăcuți din vale
Și doi de se-ntâlnesc în cale
Își zic: Hristos a înviat!
Și râde-atâta sărbătoare
Din chipul lor cel ars de soare.

.....
George Coșbuc, *La Paști*

Sfaturi bune

- Ascultă și împlinește învățătura lui Dumnezeu.
- Fii curajos în apărarea adevărului!
- Slujește lui Dumnezeu prin faptele tale.
- Apreciază iubirea celor care se jertfesc pentru tine.
- Vestește semenilor tăi Învierea Domnului Iisus.

LECTURĂ PENTRU SUFLET

Nașterea Domnului

Cele mai frumoase daruri

După Leon Magdan, *Povești cu îngeri*

Se spune că, atunci când s-a apropiat momentul venirii pe lume a Mântuitorului, îngerii se pregăteau cu bucurie și nerăbdare.

— Noi, au spus voioși câțiva îngeri, vom coborî și vom cânta cele mai frumoase colinde.

— Bine v-ați gândit, au răspuns alții. Noi îi vom anunța pe păstori, să vină și ei să se închine Domnului.

Toți își pregăteau darurile. Doar undeva, într-un colț de rai, stătea trist un înger, ocrotitorul animalelor, care nu știa ce să Îi ducă Pruncului.

— Eu cred că tare frumos ar fi ca și necuvântătoarele să se închine Domnului. Dar ce animale ar fi mai potrivit să trimit? Coborî pe pământ într-o frumoasă poieniță și, chemând animalele, le împărtăși gândul său. Numai decît vulpea spuse:

— Vai, dar bine te-ai mai gândit. Eu aș fi cea mai potrivită, iar ca dar voi aduce Pruncului și Mamei câte o găină, pentru a nu flămânzi.

— Stai ușurel, cumătră vulpe, zise îngerul, tu ești prea vicleană și bunul Dumnezeu nu s-ar bucura de darul tău obținut prin furtișag.

— Eu, zise păunul, cred că aș fi cel mai potrivit. Frumusețea mea va încânta pe toată lumea.

— Adevărat, dar tu prea ești mândru și îngâmfat. Așa că prefer să mai caut!

Spre seară, la marginea pădurii a văzut un țăran care-și ara ogorul, având înhamat la jug un bou. Alături era măgarul care ducea desaga. Îngerul, nevăzut de om, s-a apropiat de bou și de măgar și i-a întrebat:

— Spuneți-mi, n-ați vrea să vă închinați Domnului, la Nașterea Sa, și să îi dăruiti ceva?

— Bunule înger, ar fi o onoare prea mare pentru noi și nu avem nimic de preț să-I oferim. Noi nu știm decât să muncim din zori până seara.

Deodată, chipul îngerului se însenină. Găsise, în sfârșit, darul cel mai potrivit.

— Ei bine, aflați că voi sunteți cei aleși. Veți fi alături de Iisus, în noaptea de Crăciun. Căci voi ne arătați, prin muncă, smerenia, ascultarea, răbdarea și hărnicia. Iar acestea sunt lucruri sfinte.

Să cunoaștem mai mult

Citește cu atenție textul și rezolvă următoarele cerințe.

1. Descrie cum s-au pregătit îngerii pentru Nașterea Domnului.
2. Identifică două comportamente care ne îndepărtează de Dumnezeu.
3. Numește virtuțile care ne apropie de Dumnezeu.
4. Alcătuieste enunțuri cu fiecare dintre aceste virtuți.
5. Indică puncte comune între două virtuți și sărbătoarea Crăciunului.

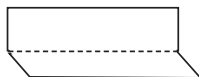
RECAPITULARE

Ne amintim:

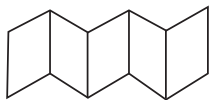
- Nașterea Domnului a fost vestită de către proroci cu sute de ani înainte.
- Iar, Dumnezeu le-a descoperit diferite evenimente legate de viața Mântuitorului pe pământ.
- Toate profețiile s-au împlinit la „plinirea vremii”, momentul în care a rânduit Dumnezeu trimiterea Fiului Său în lume.
- La Nașterea Domnului, au venit să se închine Pruncului trei magi din Răsărit, aducând daruri.
- La 40 de zile de la naștere, Fecioara cu Pruncul au mers la templu să aducă jertfă lui Dumnezeu.
- Cu o săptămână înainte de Paști, Mântuitorul a intrat în Ierusalim călare pe mânzul unei asine.
- Deși intrarea Sa a fost un exemplu de smerenie, locuitorii I-au făcut o primire triumfală.
- În Săptămâna Patimilor, I-au fost alături ucenicii Săi și femeile mironosițe.
- Fără a fi vinovat, a fost răstignit între doi tâlhari, dar după trei zile, duminică, a înviat.
- Primele vestitoare ale Învierii Sale au fost femeile mironosițe.
- Prin răstignirea și învierea Sa, Domnul Hristos a făcut posibilă mântuirea oamenilor.

1. Confectionează corul îngerilor care au cântat Domnului la Nașterea Sa. Parcurge următorii pași:

- a. împarte în două și taie, pe latura lungă, o coală A4:

- b. împătorește foaia astfel obținută după modelul acordeonului:

- c. conturează pe prima latură un înger:

- d. urmărind conturul, decupează cu foarfeca foile suprapuse:

- e. colorează șirul de îngeri, apoi așază-l în brațul de Crăciun.

2. Citește cu atenție următoarea poezie, apoi răspunde la întrebări.

.....
Un clopot tainic miezul nopții bate
Și Iisus coboară pe pământ;
Din piepturile noastre-nsângerate
Răsună Imnul Învierii sfânt.

Veniți creștini, luați lumină
Cu sufletul smerit, purificat;
Veniți flămânzi, gustați din Cină,
E nunta Fiului de Împărat.

Valeriu Gafencu, *Imnul Învierii*

- a. În ce moment din zi are loc slujba de Înviere?
b. Ce aspecte specifice se evidențiază la această slujbă?
c. Care sunt cele două Sfinte Taine la care creștinii sunt îndemnați să participe cu acest prilej?

Învierea Domnului

EVALUARE

- I.
FB – 4-5 termeni
B – 2-3 termeni
S – 1 termen

I. Transcrie în caiet și completează spațiile libere cu termenii corespunzători din paranteză.

Mântuitorul Hristos S-a născut în timpul domniei regelui, în cetatea, așa cum vestise prorocul, La plinirea vremii, S-a întrupat din Sfânta Fecioară Maria, adevărind profeția lui, Venirea Sa în lume este o dovadă a, lui Dumnezeu față de noi.

(*Isaia, Betleem, iubirii, Miheia, Irod*)

- II.
FB – 7-9 momente
B – 4-6 momente
S – 1-3 momente

II. Ordonează cronologic următoarele momente din viața Mântuitorului Hristos.

1. Cina cea de Taină.
2. Răstignirea Domnului.
3. Nașterea Domnului.
4. Sărutul trădării lui Iuda.
5. Intrarea Domnului în Ierusalim.
6. Întâmpinarea Pruncului de către dreptul Simeon.
7. Învierea Domnului.
8. Rugăciunea din Grădina Ghetsimani.
9. Închinarea magilor.

- III.
FB – 5-6 enunțuri
B – 3-4 enunțuri
S – 1-2 enunțuri

III. Apreciază cu A (adevărat) sau F (fals) următoarele enunțuri.

1. Prorocii au fost oameni credincioși, care au vestit Nașterea Domnului.
2. Cei trei magi au venit din apus, călăuziți de o stea minunată.
3. Sfântul Simeon s-a evidențiat prin virtutea răbdării.
4. După Cina cea de Taină, Mântuitorul și ucenicii au mers în Grădina Ghetsimani să se roage.
5. Constatând că este nevinovat, Pilat L-a eliberat pe Iisus Hristos.
6. În duminica Învierii, Mântuitorul S-a arătat întâi femeilor mironosițe.

- IV.
FB – 5-7 rânduri și
tratare completă
B – 5-7 rânduri și tra-
tare parțială
S – sub 5 rânduri și
tratare parțială

IV. Scrie un text de 5–7 rânduri în care să prezinți cum sărbătorești Învierea Domnului.

Să ai în vedere:

- pregătirea trupească;
- pregătirea sufletească.

RECAPITULARE ANUALĂ

Ne amintim:

- Dumnezeu ne călăuzește pe calea binelui prin învățăturile Bibliei și ale Bisericii.
- Iubindu-i pe semenii noștri urmăm exemplul sfinților, asemănându-ne cu Iisus Hristos.
- Mântuitorul, model de iubire și prietenie desăvârșită, ne-a dat porunca iubirii pentru a trăi în armonie cu ceilalți.
- Nașterea Domnului Hristos, răstignirea și Învierea Lui sunt dovada iubirii nemărginite prin care Dumnezeu a adus mântuire lumii.

1. Apreciază cu A (adevărat) sau F (fals) următoarele enunțuri.

- Toți oamenii sunt identici.
- Prima Biblie tipărită în limba română este cunoscută ca Biblia de la București sau Biblia lui Șerban Cantacuzino.
- Iosif și Maria au găsit adăpost într-un staul din orașul Ierusalim.
- Sfinții Apostoli au început să predice după Pogorârea Sfântului Duh.
- Iubirea creștină se arată numai prin cuvinte.

2. Recunoaște persoanele după următoarele indicii:

- Sunt numit „Apostolul românilor” pentru că am adus învățătura Mântuitorului pe teritoriul românesc.
- Am vestit lumii împrejurările Nașterii lui Mesia.
- I-am adus Pruncului Sfânt daruri: aur, smirnă și tămâie..
- Am consemnat viața și învățăturile Domnului Iisus Hristos.
- L-am întâmpinat la templu pe Pruncul Iisus.
- Am fost primele vestitoare ale Învierii Domnului.

3. Alcătuiește în scris enunțuri, alegând varianta corectă:

- Biblia se mai numește:
 - Sfânta Scriptură;
 - Sfânta Evanghelie;
 - Sfânta Liturghie.
- Îl iubesc pe aproapele meu când:
 - îi invidiez pe colegii care iau note bune;
 - glumesc pe seama bătrânilor și bolnavilor;
 - îmi cer iertare când greșesc.
- Marea poruncă a iubirii ne-a fost dată de:
 - Sfântul Nicolae;
 - Mântuitorul Hristos;
 - Sfântul Apostol Andrei.
- Sărbătorim Intrarea Domnului în Ierusalim:
 - cu o săptămână înaintea Sfintelor Paști;
 - cu 10 zile după Sfintele Paști;
 - în duminica a treia după Înviere.
- Mântuitorul a ridicat cununia la rang de taină:
 - la rugăciunea din Grădina Ghetsimani;
 - la nunta din Cana Galileii;
 - la Cina cea de Taină.

Femeile
Mironosițe

4. Sfântul Vasile cel Mare îi îndeamnă pe tineri să citească și îi sfătuiește să aleagă din fiecare lectură doar învățăturile morale ziditoare, după exemplul albinelor care culeg din flori numai polenul folositor.

A. Însoțește albina în drumul către stup și descoperă:

a. numele virtuții pe care o putem dobândi ca urmare a lecturilor folositoare;

b. numele obstacolului care ne poate împiedica în dobândirea acestei virtuți.

B. Identifică, împreună cu profesorul de religie:

a. alte modalități prin care poți urca pe treptele înțelepciunii;

b. alte piedici în calea progresului unui elev.

5. Caută în Biblie următoarele trimiteri și notează textele respective în caiet: Isaia 48, 17; Pildele lui Solomon 19, 20; Matei 11, 29.

6. Alcătuieste un text de maximum 5 rânduri, în care să folosești următoarele cuvinte și expresii: *virtuți, har dumnezeiesc, Hristos, sfințenie, trepte spre cer, rugăciune, modele de urmat.*

7. Citește următorul text.

„Pe când umbla pe lângă Marea Galileii, a văzut pe doi frați, pe Simon ce se numește Petru și pe Andrei, fratele lui, care aruncau mreaja în mare, căci erau pescari. Și le-a zis: Veniți după Mine și vă voi face pescari de oameni. Iar ei, îndată lăsând mrejele, au mers după El. Și de acolo, mergând mai departe, a văzut alți doi frați, pe Iacov al lui Zevedeu și pe Ioan, fratele lui, în corabie cu Zevedeu, tatăl lor, dregându-și mrejele, și i-a chemat. Iar ei îndată, lăsând corabia și pe tatăl lor, au mers după El” (Matei 4, 18-22).

🌀 Descoperă:

a. Numele a patru dintre cei doisprezece apostoli ai lui Hristos.

b. Ce moment din viața acestora este relatat.

c. Ce ocupații aveau, înainte de a-L urma pe Iisus Hristos.

d. Înțelesul expresiei „pescar de oameni”.

8. Ajut-o pe Ilinca să-și aleagă un sfânt ocrotitor pentru familia ei. Realizează un proiect cu tema „Sfântul ocrotitor al familiei mele”, care să cuprindă:

a. icoana sfântului ocrotitor (poate fi printată sau desenată);

b. scurte informații biografice despre sfântul ocrotitor (locul și data/perioada nașterii, activitate, sfinte moaște – dacă există –, data sărbătoririi);

c. o rugăciune către sfântul ocrotitor;

d. modul în care este cinstit, acasă, de către întreaga familie, sfântul ales.

EVALUARE ANUALĂ

I. Transcrie în caiet și completează următoarele afirmații cu termenii corespunzători din paranteză.

- Prietenia adevărată se întemeiază pe
- Iubirea creștină se dovedește nu prin vorbe, ci prin
- În Săptămâna Patimilor, seara, la biserică se săvârșesc
- Femeile mironosițe sunt primele vestitoare ale

(Învierii Domnului, iubire, deniile, fapte)

II. Apreciază cu A (adevărat) sau F (fals) următoarele enunțuri.

- Învățătura creștină a fost adusă pe teritoriul țării noastre de către Sfântul Apostol Andrei.
- Sfântul Vasile cel Mare a înființat, pe cheltuială proprie, aziluri, spitale, orfelinate și cantine pentru săraci.
- Femeile mironosițe sunt sărbătorite în duminica a treia după Paști.
- Cea mai mare poruncă dată de Dumnezeu este de a ne iubi doar pe noi înșine.
- Respectarea regulilor morale conduce la o viață în armonie cu ceilalți.

III. Pornind de la imaginile de mai jos, realizează corespondența între sfântul din coloana A, data de sărbătorire din coloana B și o activitate caracteristică din coloana C.

A	B	C
Sfânta Împărăteasă Elena	3 februarie	traducerea Vechiului Testament
Sfântul Mucenic Pantelimon	2 iulie	aflarea Sfintei Cruci
Sfântul Voievod Ștefan cel Mare	21 mai	vindecarea bolnavilor
Sfântul și Dreptul Simeon	27 iulie	zidirea de biserici

IV. Pornind de la a cincea poruncă a Decalogului: „Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta”, alcătuiește o compunere de minimum cinci rânduri în care să le mulțumești părinților pentru grija pe care ți-o poartă.

Grilă pentru autoevaluare

I.
FB – 3-4 cuvinte
B – 2 cuvinte
S – 1 cuvânt

II.
FB – 5 răspunsuri
B – 3-4 răspunsuri
S – 1-2 răspunsuri

III.
FB – 4 răspunsuri
B – 2-3 răspunsuri
S – 1 răspuns

IV.
FB – 5 rânduri
B – 3-4 rânduri
S – 1-2 rânduri

AUTOEVALUARE

Completează
în caiet enunțurile:

- Prin participarea la activitățile din acest an am învățat ...
- Dificultățile pe care le-am întâmpinat au fost la ...
- Apreciez activitatea mea ca fiind ...

PORTOFOLIUL

Criterii de evaluare/
autoevaluare:

- Numerotarea fișelor conform lecțiilor.
- Respectarea cerințelor pentru realizarea fișelor.
- Originalitatea și creativitatea în elaborarea fișelor.

EVALUARE ANUALĂ

OBSERVAREA SISTEMICĂ A ACTIVITĂȚII ȘI A COMPORTAMENTULUI ELEVILOR

Formați grupe de 5-6 elevi; fiecare grupă are un responsabil. Pe parcursul anului școlar, realizați un jurnal al activităților grupei. La finalul fiecărei ore, responsabilul, cu sprijinul profesorului, va completa jurnalul, bifând x în căsuța corespunzătoare fiecărui membru al grupei:

1. În ce măsură a îndeplinit sarcinile de lucru ale grupei?
niciodată rar ocazional frecvent întotdeauna
2. În ce măsură a colaborat cu colegii la activitățile grupei?
niciodată rar ocazional frecvent întotdeauna

La finalul anului, profesorul verifică jurnalul și îi apreciază pe elevii care au participat activ la activitățile din cadrul orelor și îi încurajează pe elevii care s-au implicat mai puțin.

PORTOFOLIUL ELEVILOR

Dragi elevi,

Portofoliul este „cartea de vizită” a elevului. Pe parcursul anului școlar, ați realizat, din loc în loc, fișe de portofoliu și le-ați grupat într-o mapă. Organizați, la nivelul clasei, un concurs de prezentare a mapelor realizate.

Cuprinsul fișelor din portofoliu

1. Colaj cu titlul „Lumea, casă pentru toți oamenii” p. 13
2. Calitățile personale scrise pe razele unei stele desenate p. 17
3. Desen cu o biserică p. 20
4. Desen cu titlul „Floarea sfaturilor” p. 24
5. Desen cu o situație în care Dumnezeu te-a ajutat p. 27
5. Desen cu o faptă bună p. 34
6. Compunere despre întraajutorare p. 39
7. Hartă despre credința strămoșească p. 45
8. Colaj sau desen cu reguli de comportament p. 57
9. Compunere despre importanța cinstirii părinților p. 60
10. Desen cu titlul „Floarea prieteniei” p. 64
11. Desen cu darul pe care vrei să-l oferi lui Dumnezeu p. 83

Felicitări tuturor!

Programa școlară poate fi accesată la adresa: <http://programe.ise.ro>.

În completarea pachetului educațional, vă oferim:

Mihaela Achim • Dragoș Ioniță • Florentina Nicula

RELIGIE - CULTUL ORTODOX
Caietul elevului pentru clasa a IV-a

Aprobat de Ministerul Educației Naționale prin OM nr. 3530 din 04.04.2018

Avizat de Patriarhia Română prin adresa nr. 238/2016.

ISBN: 978-606-94997-5-7

9 786069 499733

www.edituracorint.ro